

ELŐFIZETÉS

HELYBEN:
Egy évre ..... 24 korona.
Egy hónapra ..... 2 korona.

VIDÉKEN:
Egy évre ..... 28 korona.
Egy hónapra ..... 2 k. 40 f.

HIRDETÉSEK:
4-hasábos petit sor egyszer 20 fillér,
minden következőnél 16 fillér.

Nyílttér petit sora 40 fillér.

ARADI KÖZLÖNY

POLITIKAI NAPILAP.

SZERKESZTŐSÉG:

Aradi és csanádi egyesül-
vasutak palotájában.
TELEFON-SZÁM: 357.

KIADÓHIVATAL:

Aradi Nyomda Részvény-
Társaság.
József főherceg-ut 22.
TELEFON-SZÁM: 151.

Arad, 1909.

FELELŐS SZERKESZTŐ:
STAUBER JÓZSEF.

Vasárnap, június 6.

Mal számunk főbb közleményei:

- Az aradi Gyermektanulmányi Társaság első munkája. Kivételes adókedvezmény.
- Agyonlőtt földbirtokos.
- Az ál-nevelő és barátja.
- Az Aranyember története.
- Nem lesznek nagygyakorlatok?
- Egyszéki ajánlat Spitzer Ignác hagyatéki ügyében.
- Stróflák a piaci bojkottról.
- Véres családi dráma.
- Tisza és Andrassy.
- Furcsa ujságok.
- Átmeneti kormány?

Mesterséges városfejlesztés.

Arad, június 5.

A tudomány kétségtelenül sokra képes. De azért a tudósok, a biológia mesterei alig tettek még kísérletet azzal, hogy valamelyik embernek csak a nyaka nőjön meg, a lába ellenben kicsi korától változatlanul maradjon: vagy hogy csak a mellkassa bővüljön, de a csipője nem. A természetnek ez a megkorrigálása nem igen sikerült, s ha az emberi berendezésben valamelyik szerv nagyobb is lesz, a többi is vele fejlődik.

A városhoz indítvány ment be az adóügyi osztály ambiciózus vezetőinek és Mülek Lajos dr.-nak együttes szerzőségével, amely mintha meg akarná javítani a természet rendjét, ki akarja terjeszteni az adókedvezmény mérvét a fővonalon és egyes városrészekben épülő házakra, hogy ezzel a fővonal és az illető részek teljes kifejlődését siettesse.

Valami igaza van is az indítványnak. Abban, hogy Aradon kapkodó módon történik a város fejlesztése. Senki nem tudja bizonyossággal megállapítani, hogy tulajdonképpen milyen irányban fejlődik a város. Egyszer az volt a hit, hogy a város a Maros-part mentében fog kialakulni, akár csak a nagy városok: Budapest a Duna, Páris a Szajna, München az Isár partjain. Képzeltben talán ki is alakult a Maros-part palotasora, a zavaros víztükörbe bámuló villamos károk, amikor köztudatra jutott, hogy amíg a Maros átellenes oldalán, a megváltásra váró katonai területen házsorok nem épülhetnek, addig a marosparti korzó is csak földes töltésen fog kialakulni. Ujabb nézet az, a mely az Óvár-teret látja a város jövődjeként. *On revient*, — ott volt a régi, bástyás Arad, a püspöki házzal, az egykori Szép-utca és Hid-utca végén; oda kell jutni az ujjászülető városforgalomnak is. Csakhogy azóta az Óvartérhez cövekeltek hosszú, igen hosszú időre egy gyárat, a mi ismét annak jele, hogy az Óvár-tér rohamos fölépülésében, utcáinak amerikai módra leendő kialakulásában magunk se bizunk. A most benyújtott indítvány egyik részében azt az álláspontot foglalja el, hogy a fejlődésnek a vasuti állomásirányában kell kifejlődni, úgy, hogy idővel — erre megint München és Budapest a példák — a pályaudvar a város szívében találja magát.

Lehetne mindenik előtt okokat sorakoztatni. Egy azonban kétséges:

egy városrésznek a többiek mellőzésével való becézgetése sohase jár üdös következményekkel. Példa talál magunk között is, a mely egy-egy csöpp vonalra zsugorítja össze körülbelül mindazt, a mi je Aradnak van. S miután az Andrassy-téren — Fischer Eliza zsindeyes tuszkulánomát kivéve, — minden kiépült, a fejlődés önmagától is oda fog vezetni, hogy a József-főherceg-ut és folytatásaként a Boros Béni-tér öreg földszintesei alakuljanak át városi külső izlést és csint viselő épületekké.

És azért, mert egyes külvárosoknak bizonyos körülmények miatt kedvezőbb alkalmuk van a kialakulásra, szépülésre, tökéletesedésre, nem lehet azt kívánni, hogy ezek a többi külvárosoknál nagyobb előnyöket élvezzenek. A logika talán az ellenkezője bizonyítaná: azokat kellene mesterségesen táplálni, amelyeknél a természetes haladásnak akadályai vannak.

Nincs szükség tehát arra, hogy egyes városrészek külön adókedvezmény kapjanak, illetve, hogy ezeket a kedvezéseket csak ezek kapják meg. Az adómentesség kiterjesztése egymaga még nem jelenti az építkező kedv fokozását. Gyáralapítókna hiába ígértük két esztendőn keresztül a legizletesebb kedvezményeket, — azok addig nem jöttek el, amíg a gazdasági viszonyok gyáralapításra kedvezően nem változtak. Amíg az építkezés olyan drága, hogy a mai, jelentősen emelkedő házbérek se biztosítják a befektető megfelelő jövedelmezőségét, addig mi

A „Standesehre.“

Írta: Zoltán Vilmos.

I.

Lebotai Lebóczy Dénes lovag, nyugalmazott cs. és kir. alezredes embert tudott volna ölni, mikor a tiszti kaszinóból jövet felhaladt azon a néhány lépcsőn, mely csinos villájába vezetett a Rózsadombon. A kert rácsoskapuja mellett az inas beszélgetett a kertészszel. Tiszteletteljesen köszöntötték az alezredest, de ez, legnagyobb ámulatukra, észre sem vette őket s arcánál ámult volta első tekintetre elárulta, hogy gondolatai máshol járnak.

Hogy ezt éppen most kellett megtudnia, három nappal a leánya esküvője előtt, mikor az ünnepi készülődés miatt lázas felfordulásban volt az egész ház! Micsoda könyzapor lesz itt s mekorra pletyka, milyen szemforgató sajtóalkozás a botrányra éhes városban! Na de mégis jobb így, mintha három nappal később jutott volna tudomására a dolog. Mert akkor sirathatta volna a kámforrá vált becsületet s holta napjáig mosogathatta volna a beszennyezett Standesehrét! Igenis, így, nagy S-sel így, mert az alezredes még elgondolni is csak nagy betűvel tudta ezt a bálványt, mely hosszú katonai pályája alatt minden tettének irányítója volt s melyért adandó alkalommal fel tudta

volna áldozni a menny, a pokol, a maga, a családja — bárki boldogságát és jóvoltát.

A tiszti kaszinóban ugyanis az történt, hogy Csirszky őrnagy félrehívta a kártyaasztaltól s fontoskodva, miközben szemmel látható volt, hogy valami megelőző haditanács határozatából s a bajársak egyhangú megbízásából beszél, így szólt hozzá:

— Edes öregem! Nekem ugyan semmi közöm az egyéni és családi ügyeidhez, de a Standesehre, mely valamennyiünket egymáshoz fűz, szent kötelességemmé teszi, hogy tudodra adjak valamit, amiről neked a jelek szerint nincs tudomásod, noha téged érdekel a legközelebről. A éanyod vőlegénye kétségtelenül derék ember, nagy ember, híres ember, aki mindenképpen méltó egy lebotai Lebóczy-leányhoz, de az apja, már mint a vőlegény apja ... hogy is mondjam csak ... nem egészen intakt ur. Már amennyiben börtönviselt e. b. b. b. b. b. lehet intaktnak nevezni. Az öreg Dombay ugyanis hét vagy nyolc évvel ezelőtől ... na, nem sokáig ... csak néhány hétig ... valami potom kis összeget sikkasztott, mikor városi számvérvő volt valahol a vidéken ... A büne nem lehetett valami nagy, mert hisz visszavették a hivatalába, sőt később nyugdíjazták, amit semmiképp sem tettek volna, ha nem lettek volna enyhítő körülmények ... Nos, edes öregem, ez az, amit te nem tudsz s amit el

kellett mondanom. Ne érts félre ... korántsem akarok befolyásolni ... te azt fogod tenni, a Standesehre figyelembevételével jónak ... nem szükséges, hogy két fiatal szív boldogságát rombadöntsd ... De tudnod kell a dorról. Nos hát, én megmondtam ...

Lebóczy Dénes elhülve hallgatta a renetes szót. Eleinte úgy állt az őrnagy mint a közbaka, akit főlebbvalója leckéztán homlokán kidagadt az ér s szívet, hetetlen harag öntötte el. Egy pillanatig gondolkodott, hogy ne üssön-e öklével Csir arcába, de azután észébe jutott, hogy a nagynak igaza van. A Standesehre csakúgy kérihetetlen pontossággal előírja, hogy teendője ebben az esetben. Most már kint retett volna lenni, az utcán, a szabad levegőn. Talán eléje hoz a sors valakit, mindegy kit, akit leüthet Megragadta az őrnagy s csak ennyit szolt:

— Köszönöm!

A tábornok ment el mellette s meg a félbeszakított játszma folytatására. Lebóczy halaszthatatlan dolgaival mentegetőzött, a fogta a kalapját és felöltöztét — civilben — hazasietett.

A veranda felől vidám terefere és hangok kacagása hangzott feléje. Ott a varrógép-fegyverosztály táborhelye s főparancsnoksága s a varrónő vezérlete

dig csak lassan, lépésben fog tartani a paloták szaporodása.

Hivei vagyunk annak, hogy az építkezést, különösen a lakáskérdésre való tekintettel, adókedvezményrel is megkönnyítsék, de ezt kár lenne csupán egyes részekre kiterjeszteni. Fejlődjenek a mellékutcák, sőt siettetni kell a külvárosok fejlődését, amelyek amugy is kevés ellenértékét látják annak, hogy a világvárosi nivóju adóterhet viselik. S ha így a különböző városrészek egyöntetűen fejlődnek (a mire talán a szomszédos Temesvár irigylendő kialakulása a legjobb példa) akkor együttvéve több haszna lesz a városnak belőle, mintha a parádés vonal gyorsabban kész lesz. Erre is szükség van; de ennek fejlődését a rajta kifejlődő forgalom, üzleti élet is siettetni. Nem kell ezt féltetni; a város a reformjaival adjon olyat, amelynek javát a lakosság minden része egyformán, egyforma jog szerint élvezze, használja.

+

A boszniai agrárbank és az osztrák válság. Nagy bonyodalmat idézett elő az osztrák politikai helyzetben a boszniai magyar bankalapítás ügye. A Reichsrat tegnapi ülésén tudvalevőleg Kalina cseh radikális képviselő indítványának sürgősségét elfogadták, de mivel abszolút majoritás nem volt meg, a végleges szavazást keddre halasztották. A kormány reméli, hogy akkorára többséget bír összehozni. A kormánypártok tagjai ma kiadták a jelszót, hogy minden ülésen nagy számban jelennek meg, nehogy a tegnapihoz hasonló véletlen eset megismétlődjék. Egyik miniszter ma így nyilatkozott egy hírlapíró előtt:

— Politikai következménye a szavazásnak nem lesz. A mostani kormány, bár parlamenti férfiak is vannak tagjai közt, mégsem parlamenti. A korona bizalmából keletkezett és a pártok, melyek támogatják, csak később csatlakoztak programjához.

Az aradi Gyermektanulmányi Társaság első munkája.

— Az Aradi Közlöny tudósítójától. —

Arad, június 5.

Minden társadalmi munka csak akkor sikerül, ha szükségének érzése a lelkekben él. Az a lelkes szellemi munkáscsapat, mely Láng Mihály vezetése alatt arra vállalkozott, hogy szabad szövetséget szervez az aradi társadalomban a gyermek boldogságának a munkájára, teremtő lélekkel érezte meg a körülöttük és velük élők érvényesülni akaró vágyait. A ma délután a városházán megtartott gyűlés előkészített és önkénytelenül megszületett tartalma bizonyította, hogy nálunk gyermektanulmányozó társaság kell. És már meg is van. A közérzést kifejező felszólalások a hivatalos előadások után a hosszú életképeség erejét adták meg az aradi Gyermektanulmányi Társaságnak.

A nagy terem a társaság minden köréből való közönséggel telt meg. Minden jellegű és fokozatu iskoláink tanítói, tanárai és a szülők mindakét nemből 5 órára érdekesen és kedvesen egységes nagy társasággá tették a városháza közönségét. A zöld asztalnál az elnöki székekben Láng Mihály állami tanítóképző igazgató, mellette Nagy László budapesti tanítóképző igazgató, Varjassy Árpád aradmegyei és Eötvös K. Lajos szolnoki kir. tanfelügyelő és Varjassy Lajos polgármester ültek.

Az állami tanítóképző intézet ifjúsága dallal nyitotta meg a gyermekszereket ünnepi munkáját. A dalt Zoltai Mátyás tanár szerzette Bíró Géza IV-ed éves növendék tartalmas szép szövegével. A mély lélek szép zenéjét kifejező dallam erősen ragadta meg a közönséget, melyhez az elismerés tapsainak elcsendesülése után Láng Mihály szólott először.

Teleky Sándor grófnak, a budapesti Gyermektanulmányi Társaság elnökének üdvözlését tolmácsolta, melyet az aradi közönségnek küldött első gyermektanulmányi értekezletkor. Azután meleg szavakkal üdvözölvén Nagy Lászlót, a budapesti társaság ügyvezető igazgatóját és Eötvös K. Lajost, a szolnoki gyermektanulmányi egyesület elnökét, lelkes, megragadó erejű beszédben fejtette ki, mi az aradi társadalmat a gyermek köré csoportosító szövetségnek a célja. Szeretettel hallgatták fejtegetését, hogy a munkára összehállott csapat jelszava: a boldog gyermek, mely az iskolát paradísiomnak érezze. Akarja, hogy az iskola és a szülei ház között ne legyen az az elvá-

lasztó mélység, melyért külön-külön egy sem, együttesen mindkettő bűnösen felelős.

Lelkes, hosszantartó tapsal és éljenzéssel felelt a közönség a nemes gondolatokra, melyeknek továbbfejlesztője, egy-egy a nagyvonalú vázlatokba bevett részlettel magyarázója Nagy László volt. Az alapos tudós biztosságával és a jó tanár világosságával és közvetlenségével foglalta össze, mi a gyermektanulmány, mint tudomány és mi az elméleti és gyakorlati jelentősége.

Azzal kezdte, hogy a most már országos hatású budapesti egyesület is ilyen lelkes szabad csapat volt néhány év előtt. Nem hitte, hogy vezető eszméjük rövid idő alatt olyan diadalmas utat fog megjárni ország szerzte. A gyermek aradi rajongói, akiket ily fényes nagy társaságban lát, hamarosan nagy munkát fognak végezhetni. Ehhez a munkához akar hozzájárulni néhány gondolattal.

Arra a kérdésre felel meg először, miért érdeklődik a közönség mind fokozottabb mértékben a gyermektanulmányok iránt. Az okot a minden tudományt átható fejlődés eszméjében és a humanizmusban látja, melynek belső mivoltáért a gyermekre is ki kell terjednie. A gyermek nemcsak a családé, hanem a társadalomé is, mellyel szemben a gyermeknek jogai vannak.

Ez a felfogás szülte a gyakorlati téren a gyermekvédelem nemes munkáját, a tudományos téren a gyermektanulmányt. Ez a tudomány az antropologia fejlődéstani része. A gyermektanulmányok két főiránya van. Az egyik az egyes ember fejlődését tárja fel, a másik az egész emberi faj fejlődéséről szól. Részletesen fejtegeti a két ág összefüggését a többi tudományokkal. Különösen jellemző adatokkal támogatta a gyermeki nyelv és az ősemberi nyelv között megállapítható hasonlóságot. Erős érdeklődés kísérte fejtegetéseit a kisgyermek egyszerűsítésre és távlat nélkül való kifejezésre törekvő rajzairól, melyek az ősberek kőbe, fába vésett rajzaira emlékeztetnek. Ezt rajzokban is bemutatta, melyeket az eredetiekről nagyítva, Urhegyi Alajos, a budapesti tanítóképző tanára készített erre az alkalomra.

A közönség az ötnegyedóráig tartott előadásért nagy elragadtatással tapsolt. Bokor Alajos az aradi tanítók nevében mondott tartalmas, szép beszédet Láng Mihály és Nagy László dicséretére, igérvén a tanítóság tanulmányon alapuló munkáját a gyermekek javára.

Skrainka Fanni meleg szívvel szólalt fel, hogy az új társaság figyelmét felhívja a munkás-szülőkre, kiknek szintén joguk van a nevelés tudományos világosságához. Hiszi, hogy igazi demokratizmussal fog a Társaság a proletárgyermekekkel törődni. Hivatkozik a Köl-

három varrógép is kattogott. A kelengye és a menyasszonyi ruha még nem készült el teljesen s Tilda, a menyasszony, boldog izgatottsággal, kipirulva járt-kelt a varróleányok közt. Mikor meglátta a kerten keresztül érkező apját, fűrgen elébe futott.

— Apuskám! Apuskám! Hol hagyta Tibort?

Az alezredes kedvtelenül ráncolta homlokát. Valóban, erről megfeledkezett. Röviden, kelletlenül felelt:

— Nem vártam be a kaszinóban. Hazajöttem, mert sürgős dolgom van. Mihelyt Tibor megérkezik, azonnal küldjétek be hozzám.

S ezzel már ment is a szobája felé. Tilda szíve elszorult valami eddig ismeretlen érzéstől. Olomsúlylyal, sivar szürkéséggel ráült a balsejtelem.

II.

Félóra mulva megérkezett Dombay Tibor. Komoly, szép fiatal ember volt s magas homlokán, mély tűzi szemében félreismerhetetlenül ott ragyogott a szellemi kiválóság fensége.

Miután udvariasan kezét csókolt leendő anyósának, menyasszonya üdvözlésére sietett. Tilda szokatlan tartózkodással fogadta s félve, csaknem remegve türe, hogy Tibor homlokán csókolja. A fiatal embernek feltűnt a gyönyörű leány elfogódása.

— Mi lett, egyetlen Tildám? — kérdezte kissé meghökkenve.

Tilda kék szemében egy könyecsepp remegett.

— Nem tudom, Tibor... De valami rettenetes balsejtelem gyötör... Apa olyan furcsa volt, mikor az imént megérkezett... Kéretkülönb, hogy azonnal keresd fel szobájában...

Az elfogódás, az ismeretlen veszedelemtől való félelem ráragadt Tiborra is. Zavarban, elfogódottan nyitott be az alezredes szobájába.

Lebóczy Dénes ünepélyesen, katonás tartással ment elébe s kezét nyújtotta:

— Ujjon le, Dombay ur... nagyon fontos beszédem van önnel...

Dombay Tibort a megszokott „fiamuram” helyébe lépett megszólítás csak még nagyobb zavarba hozta.

— Meg fog bocsátani, Dombay ur, ha katonás rövidséggel beszélek önnel. De katonai vagyok s ön is az, tartalékos hadnagy az én volt ezredemben. Ki kell jelentenem, hogy az ön és a leányom egybekeléséből nem lehet semmi. Sajnálom, hogy ezt ugyszólván az utolsó percben kell tudtára adnom de ezért a felelősség önt terheli, aki talán nem volt elég őszinte hozzám. Felesleges mondanom, hogy az ön személye ellen nincs és nem lehet a legkisebb kifogásom. Ön ma altábornagyi fizetéssel főmérnöke egy nagy gépgyárnak, híres mechanikus és feltaláló, disze a hazai tudománynak, akire ragyogó jövő vár, amellet kifogástalan

jellem, aki a leányomat kétségtelenül igen boldoggá tudná tenni. De az ön atyja sikkasztásért börtönt ült... A katonai becsület, a Standesehre tiltja, hogy az ön családjával összekötetésbe jussak. Ezt akartam mondani, Dombay ur.

Dombay Tibor halotthalvány arccal bámult az alezredesre.

— De apám u... alezredes ur! — hebegte. — Itt valami rettenetes félreértés forog fenn... Az én apám, a legbecsületesebb, a legjobb ember... a börtönben!... Ez nem igaz... erről nem tudok semmit... Ez lehetetlen!

— Nekem kétségtelen tudomásom van róla, hogy az ön apja hét-nyolc évvel ezelőtt, mikor ön tanulmányait végezte Párisban, sikkasztott s ezért rövid ideig börtönt ült. Igaz, hogy megbocsátottak neki és visszavették a hivatalába. De magán a tényen ez mit sem változtat.

— De alezredes ur! Maga a tény nem igaz, nem lehet igaz!

— Tudja mit Tibor, kérdezze meg magát az apját a dolog felől. Aztán, ha meggyőződött a rettenetes valóságról, jöjjön vissza és bucsúzzék el a leányomtól. Mondja neki azt, hogy külföldi utra kell indulnia, hogy az esküvőt két-három hónappal el kell halasztani... aztán időközben majd én kíméletesen felvilágosítom. És most Isten önnel!

Tibor kitámolygott az ajtón. Lopva, a kert mögött távozott, hogy ne kelljen találkoznia

esej-egyesület munkásgimnáziumára, annak bizonyítása végett, hogy a munkásság akar és tud tanulni. A lelkeket a meleg érzéssel még jobban egybeforrasztotta Bácskai Béla dr. felszólalása, ki az orvosok közremunkálását és elsősorban a saját tudását is ígerte a nemes vállalkozásnak.

Szöllősi István dicsérettel emlékezett meg Skrainka Fanni felfogásáról, igazolta a munkásokról mondott elismerését, végül biztosította a felszólalót, hogy a gyermektanulmányi társaság nem egy osztály gyermekeiért, hanem minden gyermekért fog dolgozni. Ha a munkások nem jönnek el a gyermektanulmányozókhoz a városházára, elmennek ők hozzájuk oda, ahol együtt találják őket a fizikai munka után. A felhangzott erős helyeslés bizonyította, hogy Skrainka és Szöllősi gondolatai a közérzésben élnek.

Láng Mihály szép szavakkal fejezte be az emelkedett hangulatu értekezletet, melyről a közönség jóval 7 óra után a tanítónövendékek énekhangja mellett oszlott szét.

Kivételes adókedvezmény.

A Boros Béni tér jövője.

— Az Aradi Közlöny tudósítójától. —

Arad, június 5

Jelentős indítvány keretében fogja megvitatni Arad fejlődésének eshetőségeit szerdai törvényhatósági közgyűlés. Műlek Lajos dr., Vannay Gyula tanácsnok, Figus Albert számvevő, törvényhatósági bizottsági tagok alább olvasható memoranduma és indítványai egyrészt az építkezési kedv fokozását, másrészt a középosztály által hiába keresett lakások szaporítását és végül a város egyik legnagyobb büszkeségének, a főútnak kiépítését, a város vérkeringése főcérévé tételét célozza.

A főút, amely egy teljesen különleges és abnormális életet él, olyan mint az egyoldaluan megbénult test. A Szabadság-térről a Széchenyi-utcaig a pezsgő életnek színtere, innen a ligetig olyan, mint ha egy másik városnak lenne az utja. Össze sem hasonlítható forgalmi nivók figyelhetők meg rajta. A Boros Béni-tér elmaradt, kiépítetlen, kereskedelem és ipar, mintha fázva vonulna el e tájról és inkább vesz ma-

gára nagyobb terhet, csak hogy közelebb legyen a már megalapozott góchoz.

Kivételes adókedvezményrel akarnak az indítványt tévők az említett mizériákon segíteni. Időhöz kötött — két éven belül teljesen kimerülő — segítséget akarnak a törvényhatósággal nyújtatni azoknak, kik a Boros Béni-téren házat építenek. Tizenöt évi adómentességgel óhajtják tette váltani annak a sok telektulajdonosnak akaratát és őket építésre buzdítani. Ugyancsak javítani akarják a községi adómentességről alkotott szabályrendeletet, melynek fonáksága teremtette meg azt a hihetetlen állapotot, hogy Aradon nem bontják le a roskadozó vityillókat, mert a helyükben épült teljesen új ház nem részesül oly adókedvezményben, mint az üres telken épült.

A javaslat végül az Erzsébetvárosnak ama részeit veszi pártfogásába, melyek már rendezve vannak és ide is kiterjesztve a kivételes beneficiumot, a házépítést törekszik élnikíteni.

Hogy miért csak egyes kisebb részei a városnak vannak a mesterséges fejlesztési programba véve, arra nézve egy tekintet Arad város térképére, meggyőzheti a szemlélőt. Az Újtelepen nagyobb részt vasutások és gyári munkások laknak, akiket foglalkozásuk köt oda s így ota fokozatos benépesedés és házépítés önmagától haladó folyamat.

Sarkadban a házépítés addig nem vesz lendületet, míg a város a főút folytatásaként a Hunyadi- és Molnár-utcákat ki nem szélesíti. Ez a rendezés legalább egy millió koronába kerül s most nem tűzhető napirendre.

Azért csakis a Belváros és Erzsébetvárosban teljesen stagnáló építkezést kell segíteni az indítványozók szerint, hogy az a polgárság, mely ezeken a legsűrűbben lakott részeken keresi a kenyerét, normális áron jusson lakásokhoz.

A városra a reform anyagi hasznót jelent. Új adótárgyak keletkeznek, melyek jövedelmeit szaporítják anélkül, hogy a legcsekélyebb áldozatot kellene érte hozni.

A nagyjelentőségű tervezet szövege itt következik:

A következő indítványt terjesztjük a tekintetes Törvényhatósági Bizottság elé:

(Adókedvezmények.)

Az új épületek községi adómentességéről alkotott 1489/45—1883. sz. szabályrendelet 2. §. és 3. §-át módosítsa a törvényhatósági bizottság a következő értelemben:

A 2. §. helyett: Tizenkét évi adómentességet élvez azon új épület, mely toldaléknak nem minősíthető, egymagában teljes lakosztályt, vagy lakosztályokat képez.

Nem képez toldalékot azon építkezés mely már fennálló házzal kapcsolatban építetik ugyan, de azzal össze nem függő új lakásokat hoz létre.

A 3. §. helyett: Tíz évi adómentességet élvez minden új toldalék épület és a lakásul nem szolgáló de egyébként házbéradó köteles épületek.

(Megokolás.)

Ezen indítványunk megokolásánál reá kell mutatnunk azon okokra, melyek az adómentesség rendszerét létre hozták. Az ok kétféle. Egyik finandális, másik szociális. Finandális szempont a közjövödelmek élvezetére jogosított hatóság azon törekvése, mely különböző kedvezmények — így az adómentesség — nyújtásával is, az adótárgyak gyarapítását, szaporítását célozza.

Az ezzel kapcsolatos szociális érdek aboan nyilvánul, hogy a lakosság szaporodásával, az igények fejlődésével megfelelő számú és minőségű férőhely keletkezik.

Közrejártszik egy harmadik ugynevezett szépsézet szempont is, mely a városok megítélésénél szintén nem kis szerepet játszik.

Indítványunk szerint a 12 évi adómentesség, önálló lakásokat létesítő építkezés után jár. Hozzáköti tehát a kedvezmény nyújtását, a mintegy ellenértéknek nevezhető azon feltételhez, hogy az építkezés olyan mérvű és természetű legyen, mely a város szépségének fejlesztéséhez hozzájárul, de egyben adótárgy keletkezésén, a közjövödelem szaporítását s a lakásviszonyok javulnak. Tehát mind a három feltétel, mely az adómentességet indokoltá teszi, kielégítést nyer. Ezzel ellentétben azok, kik kényelem vagy más szempontokból már meg-

Tildával. Ugy érezte, hogy homlokát a Kain bélyege ég.

III.

Mire a Váci-körútra ért, ahol agg szüleivel és Iona hugával lakott, felzaklatott idegei kissé megnyugodtak. Agyában egyre jobban megerlelődött az a meggyőződés, hogy itt valami végzetes tévedés forog fenn s csak a véletlen üzi gonosz játékaik. A tévedés kétségtelenül kiderül s ő emelt fővel léphet az alvezredes elé.

Az alezredes! Tibor szívét előntötte a keserűség. És ha atyja ártatlansága ki is fog derülni, most már nem veszi el Tildát, még ha megszakad is szíve az imádott leány után! Lebotai Lebóczky Dénes meg merte gyanúsítani az ő atyját, ezt az áldott, becsületes, galambosz embert; neki lebotai Lebóczky Déneshez és családjához többé semmi köze!

Eszébe jutott az a csendes ház a vidéki kis városban, amelyben gyermekkorát töltötte. Atyja a város számvevője volt s éjjelt napallá téve, szorgalmasan, becsületesen dolgozott, hogy családját tisztességesen eltarthassa. Szó sincs róla, a szegénység állandó vendég volt náluk, sőt néha a nyomor is bekopogtatott, a végrehajtóval egyetemben, főleg olyankor, mikor a másnak szivességéből zsíralt váltó lejárt, és az elfogadó nem tudott vagy nem akart fizetni. Hisz épp ily tartozás kiegyenlítésére ment az az ezerkoronás díj is, melyet ő, Tibor,

nyolcadik osztályu realista korában nyert az egész ország ámulatára a Magyar Tudományos Akadémián valami fizikai pályatétel ragyogó megoldásáért. Azután jöttek a külföldi tanulmányévek, Mittweidában, Berlinben. Párisban. Atyja külön éjjeli munkát vállalt s vezette a városka kereskedőinek könyveit, hogy előteremtse azt az összeget, amibe az ő kiképezése és Iona tisztességes neveltetése került. Nem, ez a szorgalmas, becsületben megőszült, jóságos ember nem lehet sikkasztó!...

Tibort az előszobában Iona fogadta. A leányt megdöbbenette fivére arcának halvány-sága.

Az Istenért, Tibor? Va'ami bajod van? — kérdezte résztvevően.

Tibor türelmetlenül intett.

— Majd később, — szölt. — Itthon a papa?

Igen, benn van a szobájában.

Tibor felöltöstől benyitott a szobába.

Az öreg Dombay az ablaknál ült s örömtől ragyogó arccal levelet olvasott. Barátja és volt polgármestere gratulált neki a levélben fia szerencséjéhez.

Mikor meglátta fia dult arcát, elsápadt.

— Apám! — szölt akadozva Tibor, — bocsásd meg nekem a kérdést... de adj gyorsan választ... hogy mindjárt visszavihessen... de igazat és őszintét... igaz... hogy... hogy te börtönt ültél, mert sikkasztottál?

A galambosz ember megragadta a szék

támláját, hogy el ne essen. Azután révedezve fia arcába bámult, majd lesütötte a szemét.

Igaz... — szölt rekedten. — De...

Tibor felhördült és fejéhez kapott.

— Hallgass meg, fiam, — könyörgött az öreg.

— Nem, apám, nem hallgatlak meg! Ha igaz, akkor tönkretetted boldogságomat, megakasztottad jövőmet, szétoldad szerelmemet... Akkor itt nincs többé mit keresnem. Isten ved, apám!

A következő másodpercben Tibor már kívül volt az ajtón.

Az ősz ember néhány pillanatig még nézte a helyet, ahol fia állt az imént, aztán lassan, lopva az ajtóhoz osont s ráfordította a kulcsot.

IV.

Tibor úgy érezte, hogy a levegő fojtó, elviselhetetlen sulylyal nehezedik mellére. Kikivánczolt a szabadba Levegőt akart, sok levegőt mindenáron!

Eppen a kapu előtt egy hüvösvölgyi villamoskocsi állt. Tibor felszállt és jegyet váltott végig.

Ott kinn, a magányos erdei utakon, a tölgyek lombátra alatt aztán lassankint lecsillapodott. Azzal tisztában volt, hogy Tildáról le kell mondania. Iszonyu félóra volt, de végre is győzedelmeskedett önmagán s megtalálta a jobbik énjét. Azt a megtört, ősz embert, az apját nem szabad elhagynia. Bármi történt,

lévő bértárgyakat földalképitkezésekkel csak alkalmasabbakká teszik, tehát ott, hol a magánérdek kielégítése mellett a közérdek még vonatkozásban sem játszik szerepet, sem szociális, sem financiai, sem szépészeti érdek érintve nincs, indokolt a 10 évi mentesség. Indokolt ugyanezen okból mindazon építkezéseknél is, melyek nem lakás szükségletet elégítenek ki, hanem vagy a már létező lakást mellékkeliséggel látják el, vagy pedig valamely keresetforrás üzhetésére szükséges férőhelyet hoznak létre.

Indítványunkban módosítani javasolt szabályrendelet annyira önmagában hordja a helytelenségek egész láncolatát, hogy már a felhozottak elégségesek arra, hogy megváltoztassa a törvényhatóság.

(A jövő alapja.)

A felhozott indokok egy helyesebben kialakítható jövőnek alapját képezik, hogy ez azonban kellőképp értékelhető legyen, rá kell mutatnunk azon ferde helyzetre mely a múltban állott elő s fennáll ma is.

Rámutatunk egy kézenfekvő példára, városunk büszkeségére a főútvonalnak s annak környékének fejlődésére. Tesszük ezt azért, hogy megvilágítsuk miszerint áldozatok árán is odahatni kell, hogy a létező visszasság megszűnjön. Van egy forgalmi főútvonalunk a vasutól az Asztalos Sándor-utcáig, mely a városok fejlődésének egyszerű természeti törvénye szerint egész terjedelmében a város főúterét képezhetné. Ezen a főúterén pedig beteges elváltozást látunk. Látjuk, hogy az a forgalom s az az élet mely az egész útvonalon folyhatna, mert hisz ehhez a város elég nagy s elég erős, összezsugorodva van egy rövid utcaszakaszra, mely az Atzél Péter-utca és a Széchenyi-utca közti szakasz egyik oldalára terjed. Minden városnak megvan a maga főútvonala melynek nagysága a lakossághoz, annak életképességéhez mért. Egyik város főútvonala egy rövidebb utcára terjed, másik két-nárom utcát ölel fel s Budapest az ő imponáns nagyságával központját már egész városrészekre kihatóan fejlesztette.

Evidens tehát, hogy a kereskedelmi, ipari és társadalmi élet levezetésére szolgáló főútvonal nagysága, szépsége attól függ, milyen a város életképessége, de viszont a főútvonal s azzal kapcsolatos szakaszok természetes vagy ha szükséges mesterséges fejlesztése igen nagy hatással van azon forgalom előidézésére mely az utvonalt széppé s alkalmasossá teszi.

Különösen a kereskedelem növekedtével elő, ha a rövid utcaszakaszra zsúfoltság helyett a forgalom kiterjedtebb vonalra tétetik át. Nálunk a Széchenyi-utcán és a Hunyadi-utcán túl megszűnt az élet, sőt veszély fenyeget, hogy a Szabadságtér is ma-holnap arra a nivóra jut,

mint a tőle a Maros felé eső városrész s ezt természetellenes állapotnak jeleztük, mert Arad nagysága, életképessége, ipari és kereskedelmi forgalma tulontul elégséges arra, hogy a mi főútvonalunkat betöltse.

A Boros Béni-téri főútvonal, valamint az ezzel kapcsolatos mellékutak visszamaradottsága azonban gátolják ennek lehetőségét s így a fejlődést előmozdítani s elérni azt, hogy Aradnak főútvonala a maga egészében igazán életképes legyen, csak mesterséges eszközökkel lehet. Ezt a mesterséges eszközt alkalmazásba venni elsősorban a városnak kötelessége, mint akinek anyagi és erkölcsi érdeke fűződik ehhez.

Hogy ez az útvonal fejlesztése előmozdítassék, indítványozzuk:

(A főút fejlesztése.)

I. Mondja ki a törvényhatósági bizottság, hogy azon háztulajdonosnak, ki a Boros Béni-téren 2 emeletes, a Maros-utcában 1 emeletes, a Fa-utcában 1 emeletes, az Andrássy-téren 2 emeletes, a Weitzer-utcában 2 emeletes, a Petőfi- és Eötvös-utcákban 2 emeletes, a Simonyi-utcában 1 emeletes, a Deák Ferenc-utcában 2 emeletes, az Asztalos- és Hunyadi-utcákban 1 emeletes házat épít, az építkezést ezen határozat jogerőre emelkedése után kéri, annak a 12 illetve 10 évi adómentesség helyett 15 évi adómentességet biztosít. Ezen határozat azonban csak 1912. október 1-ig marad érvényben, azontul engedélyezett, vagy megkezdett építkezések már különös kedvezményben nem részesíttetnek.

A polgári középosztálynak lakásviszonyainak segítettő s hogy megakadályozzuk a város kifelé terjedését és hogy létesítsünk egy szép, egészséges lakásokkal bíró külvárost, indítványozzuk, hogy a fentvázolt kivételes adómentesség adassék meg mindazon egy vagy több lakással bíró új háznak, mely legalább 10 méter utcavonalat díszesebb kivitelben beépít, az Andrássy Károly-utcában, a Sarló-, Kasza-, Borona-, Kapa-, Fejsze-, Csutora-utcáknak a belvárostól az Illés-utcáig terjedő részén, továbbá a Választó-, Demeter- és Illés-utcákban.

Indítványunk benyújtásánál kizárólag a város érdeke lebegett szemünk előtt, mert evvel a város semmi meglevő anyagi vagy erkölcsi javáról le nem mond, ellenkezőleg a közel jövőben érezhető igen jelentékeny lendületet ad fejlődésének. Kérjük ezen indítványunkat a június havi közgyűlés napirendjére kitűzni.

Agyonlőtt földbirtokos.

Megakadályozott népitélet.

— Az Aradi Közlöny tudósítójától. —

Arad, június 5.

Nagyvárad szomszédságában brutális, kegyetlen gyilkosság történt ma, fényes nappal. Egy tudatlan, puskához nem értő embert mezőrré avattak s a szerencsétlen végzetes módon élt vissza ezzel a hatalommal. Szilágyi Márton, nagyürögdi földbirtokos lett e könnyelműség áldozata, kit Paul Vaszali, a mezőrré tett béres ma agyonlőtt. A felháborító gyilkosság láttára a mezőn dolgozó emberek s a nagyürögdi uton járók összefutottak és agyon akarták ütni a gyilkost. Épen e pillanatban érkezett meg Vattay József kir. ügyész, akinek közbelépése megakadályozta a rögtönítélkezést.

A gyilkosság részleteiről tudósításunk a következő:

A Moskovits Mór és fia cégnek nagyki-terjedésű birtoka van Nagyvárad határában. A birtok Nagyürögdi felőli részén nagy legelő van, amelyet gyakran tilosba tévedő bitang jóságok dézsmálnak meg. Sőt utóbbi időben tervszerűen legeltették ismeretlen emberek a Moskovits-birtokon lovaikat. Az uradalom intézősége emiatt fokozottabb figyelemmel őriztette a legelőt. Hites, felesküdt, puskával ellátott és felelős mezőőrök őrzik rendszerint a birtokot, mert más embernek nem is szabad fegyvert használnia. Még eddig nem lehet tudni, kinek a mulasztása folytán történt, de a nagyürögdi-ut mellett egy tehének mellé fel-fogadott béres állt ki, fegyveresen a legelő őrzésére. Paul Vaszali ez a béres, aki hatalmas vadászfegyvert kapott az uradalom ispánjától és anélkül, hogy tudta volna, minő veszedelmes eszköz van kezében s hogy jogait és kötelességeit ismerte volna, mezőri szolgálatot tett.

— Itt ugyan nem legeltet senki — mondta elhatározással, mikor megkapta a fegyvert.

A hatalom a fejébe szállott Paul Vaszalinak s hamarosan belekötött egy nagyürögdi emberbe, aki lovával a birtok határmegyéje felé közeledett. Még nem is volt az őrzött birtokon a lovas, mikor megfenyegette őt Paul Vaszali:

— Adj zálogot, különben lelőlek.

A semmi kihágást el nem követett ember vonakodott zálogot adni s a dologból szóváltás lett. Erre jött közben Szilágyi Márton nagyürögdi földbirtokos, aki fel akarta vi-

anni bizonyos, hogy apját tisztátalan szándék nem vezethette. Majd elköltözik szüleivel és hugával Angliába, ahol megbecsülik gépészmérnöki tudását s új életet kezd. Most már bánta, hogy atyjához oly rideg és durva volt az imént.

Sietett felülni a visszainduló villamosra, hogy bocsánatot kérjen atyjától s a fájdalmas öröm egy nemével elmondja neki jövőndő terveit.

V.

Mikor lakására ért, nagy csődületet látott az utcán. Eppen akkor távozott a ház elől a halottszállító kocsi.

Tibor a szíve mélyéig megrendült.

Gyorsan belépett a kapu alá, ahol ősz anyja és Iona tördelte hangosan zokogva a kezét:

— Tibor, Tibor! Apa agyonlőtte magát! — sikoltott a leány.

Aztán eredménytelenül, szavak után kapkodva, gyűrött levelet nyújtott át fivérének.

Tibor feltépte s lázasan, elboruló, egyre tűnő elmével olvasta:

Édes fiam,

fáj, hogy amikor mindenki megbocsátott egyetlen vétkemért, melyet életemben elkövettem, hogy amikor mindenki aggódó gondolat elkerülte előttem bűnöm felemlítését s mindenki becsülést és szeretetet mutatott irányomban, akkor te, édes, egyetlen fiam, még csak arra sem méltatsz, hogy meghallgasd mentseget. Pedig neked tudnod kell,

hogy miért és mily körülmények közt követtem el bűnöm, nehogy alacsonyan gondolkodjál felőlem. Elmegyek és félreállok utadból, nehogy gátja legyek boldogulásodnak, de ha életemben nem akartál meghallgatni, tudd meg, halalom után a következőket: Emlékezzetel, hogy mikor Párisban utolsó szigorlatodra készültél, azt írtad, hogy mulhatatlanul ötszáz frankra van szükséged, mert nem kereshetsz, ha zavartalanul akarsz készülni vizsgádra. Nekem akkor pénzem nem volt, hitelem pedig teljesen ki volt merítve. S ekkor irántad való szeretetemben, hozzányultam a ram bizott alaphoz. Nem lehet nagy bűn, mert Isten adása volt rajta: fenyesen és kitüntetéssel letetted a vizsgát. A pénz különben is pótoltam éjjeli munkám árából. De a bűn kiderült, a törvény törvény s engem elítéltek. Szívesen viseltem érted a börtönt. Azután jóvátett mindent az emberek irgalmassága. Csak te voltál engesztelhetetlen. De most talán megbocsátasz szerencsétlen

atyádnak.

Az utolsó szavakat már nem értette meg Tibor. A kapu előtt ácsorgó néhány ember egyszer csak azt látta, hogy egy dult arcú fiatal ember hajadonfőt kirohan az utcára és felugrik egy Buda felé robogó villamoskocsira.

VI.

A Niedermayer-utcában negyedóra múlva nagy botrányt csapott egy kalaptalan fiatal

férfi. Kezében gyűrött papirdarabot lobogtatva, ordítva felronant a járdát helyettesítő lépcsőn s vérző öklével bevett néhány ablakot. A dühöngőnek senki sem merte utját állni, csak utána szaladt hallózva egy nagy csapat utca-gyerekek.

A Zsigmond-utcai váltoigazgató fia, aki néhány perccel előbb olvasta a „Friss Újság”-ban, hogy a Lipótmezőről megszökött egy örült, pesietett a közeli kavéháza és a mentőkért telefonált. Meg volt róla győződve, hogy a szökevény garázdálkodik a Niedermayer-utcában.

Lebotai Lebóczky Dénes alezredes a nyitott ablakhoz csalta a larma. Epp abban a percben ért a Rózsadombra a mentők kocsija.

Lebóczky megböbbenve ismerte fel a dühöngő örültben Domoay Tibort. Egy pillanatra mértetlen keserűség támadt a szívében. Tiszteletlenül, majdnem megvetéssel gondolt a „standeshré”-re — így, kis s-sel. De azután újból felébredt benne a katoná.

— Nem tehetek róla... én csak kötelességet teljesítettem — gondolta magában, miközben a mentőkocsit elrobogott a megkövült Tiborral.

Lebóczky Dénes becsukta az ablakot, azután ráborult az asztalra és keservesen zokogni kezdett.

A szomszéd szobából áthallatszott Tilda szivettépő sikoltozása.

lágosítani az erőszakoskodó őr, hogy zálogot nem vehet.

— Hordja el magát, amíg szépen van! — ordított rá Paul. Szilágyi pedig, látva, hogy ezt az embert fel nem világosíthatja, hátat fordított és elindult utjára. A következő pillanatban azonban kapta fegyverét Paul Vaszali és dörrenés hallatszott. Szilágyi kiáltva esett össze. A hátán furdótt be a golyó és azonnal megölte a szerencsétlent.

A dörrenés zajra összefutottak a mezőn dolgozók. A halottban felismerték Szilágyi Márton földbirtokost, hat gyermek atyját és aki igen tekintélyes ember. A községbelieket nagyon elkésztette Szilágyi cudar meggyilkolása és rátámadtak a puskás Paul Vaszalira. Népiletetet rögtönöztek.

Közben azonban értesült a gyilkosságról a nagyváradi kir. ügyészség, melynek indítványára Vattay József kir. ügyész azonnal kiszállott a helyszínre, hogy vizsgálatot tartson. Épen akkor érkezett meg a kir. ügyész, midőn Paul Vaszali az elkéseredett nép agyon akarta verni, hogy megbosszulja Szilágyi halálát. A kir. ügyész erélyes közbelépése azonban megakasztotta a kitörő népiletekezést.

Vattay József kir. ügyész nyomban letartóztatta Paul Vaszali és a kir. ügyészség fogházába kísértette. A gyilkosság ügyében széleskörű vizsgálat indult meg.

Az Aranyember története.

Mesél a Vajda.

Fővárosi tudósítónktól.

Arad, június 5.

Az Abbázia-beli kerek asztalnál Mikszáth Kálmán jubileumáról beszéltek Eötvös Károly hívei az elmúlt esték valamelyikén.

Eötvös Károly hallgatott egy darabig s mikor megszólalt Jókairól kezdett beszélni.

— Az a sok reminiscencia, amit ma este hallottam itt tőletek — kezdte elgondolkozva a Vajda — akaratlanul felidézi bennem egy kedves történet emléket. Hogyan írta meg Jókai Az Aranyembert?

A balatoni villában lakott Móric husz éven keresztül, minden nyáron, itt készült el ez a jeles munka. És pedig igen gyorsan. De ennek a gyorsaságnak is története van.

Jókai feltette magában, hogy Horn Edét besegíti a Házba. Kerületről-kerületre járt vele. Az előző újságírók már úgy rajzolták le, mint a fiahordó kengurut. Tizenegy kerületben fordultak meg, míg végre képviselőséghez juttatta. Megfordult vele a pápai kerületben is. Itt Vály Ferenc pápai kollégiumbeli tanár volt a Horn Ede-párt elnöke. Egykor Jókainak is, később nekem is tanárom volt. A választás megtörtént, Horn Ede gyönyörűen megbukott s valami négy-ötezer forint alkotmányos költőségért elkezdtek perelni Vály Ferencet. A jámbor professzor hiába védekezett. Ő volt a pártelnök. Irt hát Jókainak.

— Azt szeretném tudni, micsoda bünt követtem el, hogy az ágyat kihúzzák alólam, a fejem felől pedig elviszik a háztetőt.

Ezek voltak nagyjában a levélben.

Hja, öreg, megbuktál a választásnál. Politikában pedig megbukni nagy bűn, ha az ember Jézus Krisztus is. Győzni pedig nagy erény, ha Rózsa Sándor is valaki. Nem értesz te ahhoz.

De hát Jókai nem volt az az ember, aki cserbe hagyta volna barátját, rokonát, pártelnökét. Fogott hát egy váltót, alakanyarította a nevét, aláíratta szivességből egy nagynevű barátjával és elvtársával is és így megszerezve a pénzt, kimentette Vályt a bajból.

Csak hogy Jókai meg a váltót és a váltóbeli szivességet nem ösmerte. Ha már neki nagynevű társa aláírt, ő sem tagadhatott meg annak hasonló szivességet, sőt nagy örömmel teljesítette, hogy leróhassa halálját.

A kölcsönös szivesség vége azután egészen természetes. Egyszer azon vette magát észre Jókai,

hogy végrehajtók járnak a nyakára. Először azt hitte, kéregetők. Adott nekik hol egy, hol két, hol öt forintot. A végén azután egyik hitelező harmincezer forintig akarta elvinni ökrét, szamarát, mindennemű jószágát.

Gondolt egyet. Ő ezzel a sok duvaddal nem vergődik. Kiruccant hát balatonfüredi nyaralójába.

— Jer ide tollam — mondta — a végrehajtók hadd irjanak Budapesten amit akarnak, majd én is írok nekik valamit.

Megírta Az aranyembert, ezt a szép és csodálatos regényt. Egy regénye se készült el olyan gyorsan mint ez. Nem telet bele két hónap, készen volt a hatalmas kötet.

És agyonütött vele minden hitelezőt, minden végrehajtót.

Nem lesznek nagygyakorlatok?

Bosznia anneksziója miatt.

— Az Aradi Közlöny tudósítójától. —

Arad, június 5.

Június hónap elseje fontos időszak katonáéknél. Ebben az időben ugyanis már befejeződnek a századgyakorlatok és kora hajnaltól a délutáni órákig fásztó zászlóalj és ezredmanőverekben vesz részt a legénység. Ezek az igazi forró napok, amikor lassan, fokozatosan trenirozzák a legényeket a vizsgára, a nagygyakorlatra.

Más esztendőben körülbelül épen ebben az időszakban már megjelennek az első intézkedések az őszi nagygyakorlatokra. A hadvezetőség előkészíti a terveket, beosztja a hadtesteket és megállapítja, hogy a monarchia területén hány manőver, hány összpontosítás legyen. A galíciai császárgyakorlatokra mostanában már nagyban folynak az előkészületek. Azonban a többi hadtestek ezredei még eddig semmilyen utasítást nem nyertek a manőver előkészíté ére nézve.

Ez a késelem katonai körökben azt az általános véleményt keltette föl, hogy a császárgyakorlatokon kívül az idén *nem lesznek nagygyakorlatok*. Néhány évvel ezelőtt, amikor nagy szárazság és takarmányhiány miatt maradtak el a manőverek, épen úgy, mint az idén, csak július hónap végén kapták meg az ezredek azt a rendelkezést, hogy a nagygyakorlatokat nem tartják meg. Számos ok látszik támogatni, hogy azért nem történtek meg eddig a szokásos előintézkedések most sem, mert az idén *nem lesznek manőverek*.

A legvalószínűbb ok, amely a nagygyakorlatok elmaradása mellett szól: a szerbiai kaland. Az őszi és tavaszi mozgósítás rendkívül sok költséget emésztettek föl, a tartalékosokat és póttartalékosokat tömegesen hívták be szolgálattételre. Bevonulásukat egy-egy manőverre számították be, úgy, hogy most sem költség, sem megfelelő emberanyag nem maradt a nagygyakorlatokra. A manőverek költségeit ugyanis a hadvezetőség direkt az e célra előirányzott, költségvetési tételről fedezi. A mozgósítás azonban teljesen kimerítette a manőverre előirányzott pénzösszeget, úgy, hogy ha nem akar a hadügyminiszter a delegációtól póthitelt kérni, kénytelen lemondani a hadgyakorlatokról.

Egyébként is a hadsereg most valóságos reformon megy keresztül. Amíg az új fegyverek és felszerelések használatát a hadsereg meg nem szokja, céltalan volna a manőver. Így például a tüzérség új ágyúhoz nincsenek gyakorló töltények, ha tehát mégis részt akarna venni a manőverben ez a fontos fegyvernem, kénytelen lenne a régi ágyukat használni, ami teljesen céltalan lenne. Ez is egyik fontos ok a hadgyakorlatok elmaradása mellett.

A manőverek helyett, — szavahihető verzió szerint, — dandárösszpontosítások lesznek, éppéugy, mint a honvédeknél, amikor is a modern harci eszközök használatát fogják gyakorolni katonáék.

Tisza és Andrassy.

Mi történt a „Nemzeti Kaszinó“-ban?

Fővárosi tudósítónktól.

Arad, június 5.

A bécsi és budapesti sajtónak már napi témája lett Tisza István gróf és Andrassy Gyula gróf állítólagos egymáshoz való közeledése. A N. Fr. Presse híradását mi is közöltük azokkal a cáfolatokkal egyetemben, melyeket úgy budapesti forrásból, mint Tiszának környezetéből kaptunk.

E cáfolatok dacára a két hatvanhetes politikai viszonyáról ma újból érdekes és fantasztikus hírek terjedtek el. A függetlenségi párt hivatalos közlönye, a „Budapest“ mai számában ezeket írja:

„A találkozás Andrassy és Tisza között, tegnap délután a Nemzeti Kaszinó egyik első emeleti különtermében történt meg. Andrassy Gyula gróf ott várta be Tiszát, akivel mintegy ötnegyed óra hosszat tanácskozott. Hogy miről, azt rajtuk kívül legfőleg még egy magyar mágus tudja, akinek a révén ez a hír utat talált a politikai világba, ahol természetesen nagy érdeklődést és feltűnést keltett. De legnagyobb volt ez a feltűnés a Nemzeti Társaság körében, ahol előzetesen nem tudtak erről a találkozásról, de ahová ma szintén érkezett a hír. És bár hozzánk nem juttatták el, bizonyosan tudjuk, hogy a Társaság a Tiszához és Andrassyhoz közelálló lapokban ma éjjel megkísérelte egy idevonatkozó cáfolat elhelyezését, de ezt a cáfolatot információink szerint mindenütt kétkedéssel fogadták s nem csodálkoztunk rajta, ha egyetlen újság sem adná ki. Az alkotmánypártkörben ma este szintén nagy érdeklődéssel tárgyalták a találkozás hírért, amelynek igaz voltában itt senki sem kételkedik, bár annak ezidőszerint nagyobb fontosságot nem tulajdonítanak.“

E közleményre vonatkozólag a „Magyar Hirlapban“, ez Andrassyhoz közelálló alkotmánypárti lapban, a következő cáfolat jelent meg:

„Teljesen hiteles értesülésünk szerint e híradásnak összes ténybeli adatai egytől-egyig alaptalanok. Nem felel meg az igazságnak az a hír sem, hogy egy újságíró tárgyalásokat kezelt volna Tisza és Andrassy közt. Nem igaz az sem, hogy Tisza és Andrassy tegnap a Nemzeti Kaszinóban tanácskoztak s az sem, hogy az alkotmánypártban erről beszéltek. Különbben is a helyzettel és a két politikai egymáshoz való viszonyával teljesen tájékozatlan az, aki e meséket megírta. Tisza és Andrassy gyermekkoruk óta jó barátok. Politikai nézeteltérések e barátságot és egymás iránti tiszteletet sohasem zavarták meg. Személyes érintkezésük sem szűnt meg. Sokszor találkoztak, sőt fognak is találkozni. Aki pedig azt feltételezi, hogy Tiszának és Andrassyknak közvetítőre van szüksége, hogy találkozhassanak, az egyszerűen nem tudja, hogy politikai ellenfelek; ha uri emberek, vagy uri emberek, ha politikai ellenfelek is, miként szoktak egymással érintkezni. A Nemzeti Kaszinóban azonban Tisza és Andrassy egymással már abból az okból sem találkozhattak, mert Tisza az említett napon nem volt Budapesten.“

Egyezségi ajánlat Spitzer Ignác hagyatéka ügyében.

A festvér beadványa az örökösökhöz.

— Az Aradi Közlöny tudósítójától. —

Arad, június 5.

Néhány nappal ezelőtt megemlékezett az Aradi Közlöny azokról a tárgyalásokról, melyeket Aradváros humánus örökgyógyójának, Spitzer Ignácnak bécsi rokonai nevében Mittler Izidor dr. aradi és Friedrich Mór dr. bécsi ügyvéd folytattak a milliós végrendelet főörökösével: Arad várossal, a zsidó hitközséggel és a zsidó Szent-egylettel. E tárgyalások alkalmával a főörökösök, illetőleg azok képviselői nem nyilatkoztak az ügyvédektől felajánlott egyezségről, amint hogy ezt a városi közgyűlés, illetőleg a hitközségi gyűlés hozzájárulása nélkül nem is teheték, hanem felhívták azokat, tegyék meg ajánlataikat írásban és ekkor válaszolnak azokra.

E felszólítás értelmében Mittler dr. ma beadványt intézett Aradváros törvényhatósági bizottságához, az aradi zsidó hitközséghez és az aradi zsidó Szent-egyletnek. Az igen érdekes beadványokat, melyekben Mittler dr. e három főörököstől örökrészük 15—15 százalékát kéri egyezség fejében, az alábbiakban ismer-tjük:

Beadvány a városhoz.

Mittler dr.-nak Arad törvényhatósági bizottságához intézett beadványa teljes szövegében a következő:

Néhai Spitzer Ignácnak, az Aradon 1909. május hó 22-én elhunyt örökgyógyójának testvére, özv. Förster Károlyné szül. Spitzer Betty bécsi lakos megbízott, hogy néhai fivére végintézkedéseit tanulmányozzam át és azután azok joghatályossága, avagy azok megtámadhatósága tekintetében a beszerzett adatok és bizonyítékok alapján adjak neki jogi tanácsot.

En az ügyet alaposan áttanulmányozva, a következő körülményeket állapítottam meg: Örökgyógyó Aradon, 1906. október 24-én kelt alapvégrendeletében vagyonának legnagyobb részét jótékony célokra hagyományozta, általános örökösévé Arad sz. kir. város közönségét, illetve az általa teendő alapítványt nevezte ki, ellenben ügyfelemet, saját édes testvérét az örökségből teljesen kizárta és csupán oly összegű életjáradékra szorította, amely örökgyógyó vagyonának álladékaéhoz képest alamizna jellegével bír.

Teljesen kétségtelen, hogy törvényeink értelmében tulajdonképpen egyedül és kizárólag ügyfelem van örökgyógyó után törvényes öröklésre hivatva s ha örökgyógyó nem alkot végrendeletet, vagy ha végrendeletei érvénytelenek, az egész hagyatéka törvényes oldalági örökösödés jogcímén egyedül és kizárólag ügyfelemnek volna átadandó, annál is inkább, mert örökgyógyó egész vagyonát az ő és ügyfelem közös édes atyjától örökölte, ahhoz újabb vagyont nem szerzett s öröklött vagyonát legfeljebb takarékosan utján gyarapította.

(Spitzer Betty betegsége.)

Ügyfelem örökgyógyóval egész életében a lehető legjobb testvéri viszonyban és háborítatlan egyetértésben élt. Ezt a viszonyt és egyetértést soha a legkisebb egyenetlenség nem zavarta meg. Örökgyógyó minden évben meglátogatta ügyfelemet, viszont ő is évenként meglátogatta őt Aradon mindaddig, amíg 1892. évben, amidőn örökgyógyó új lakásába költözött és ügyfelem annak berendezése érdekében hosszabb időt töltött új lakásában, ahol is annak nedvessége okán szeme világát elvesztette s azóta mint világtalan vak négy fal között tölti szomorú és szerencsétlen életét.

Nem akarok annak fejtegetésébe bocsátkozni, hogy már egymaga az a tény, hogy örökgyógyó volt a nővére rettenetes szerencsétlenségének, hanem is közvetlen és szándékos, közvetett és tényleges okozója, nővérét vele szemben oly igényekre jogosítaná, a melyeket ő örökgyógyó életében azért nem akart érvényesíteni, mert nemcsak meg volt győződve arról, hanem határozott ígéretet is kapott örökgyógyótól arra nézve, hogy halála után fogja azokat a kötelezettségeket teljesíteni, a melyek őt nővérel szemben nemcsak jog és törvény, hanem igazság és erkölcs szerint is terhelik.

Örökgyógyó ebbeli ígéretének végrendeletében nem tett eleget, de ez a flagrans mulasztás egymaga elegendő annak az igazolására, hogy örökgyógyó végrendeletét nem tudatosan és nem öntudattal készítette.

(Az örökgyógyó elmebaja.)

De ezen passiv bizonyítékon kívül számtalan oly aktív és pozitív bizonyítékok vannak, melyek minden kétséget kizárólag igazolják, hogy örökgyógyó nem birt végrendelezési képességgel. Így Nothnagel és Mandl bécsi orvostanárak, valamint ügyfelem bécsi háziorvosa is már 4 évvel ezelőtt megállapították, hogy Spitzer Ignác paralizis dementiában szenved. számos tanuval igazolható, hogy az utolsó években már oly feltűnően és rendellenesen viselkedett, hogy nyilvános helyiségekben meg sem lehetett tűnni, betegesen ingerlékeny volt, oszszogóan, nehézkesen járt, dadogóan és összefüggéstelenül beszélt, emlékezete teljesen cserben hagyta, írása kuszált, alig olvasható és összefüggéstelen volt, mindenkiel szemben a legnagyobb fokban bizalmatlan volt: mind-megannyi jel, hogy örökgyógyó már legalább négy év óta beszámíthatatlan, cselekvőképtelen volt. De nem akarok a bizonyítékokra ez alkalommal bővebben kiterjeszkedni, mert ez idő szerint a tekintetes Törvényhatósággal nem perelni, hanem békésen megállapodni kívánok.

A jelzett okok kötelezőségemmé teszik ügyfelemnek azt tanácsolni, hogy örökgyógyó csak formaiaknak tekinthető végintézkedéseibe bele ne nyugodjon, hanem azokat a rendelkezésekre álló eszközök egész sorozatával megtámadja, azoknak érvénytelenítése iránt pert indítson s az egész hagyatékat egyedül és kizárólag a saját részére igényelje.

(A végrendelet megtámadhatatlansága.)

Hogy ügyfelemnek ezt a tanácsot adjam, abban még az örökgyógyó pótvégrendeletében foglalt clausula cassatoria sem gátolhat, mert eltekintve attól, hogy ezen pótvégrendelet alaki okokból is feltétlenül megsemmisíthető, de a clausula cassatoria a mai modern jogfelfogás szerint nem is érvényesíthető.

Örökgyógyó végrendeletében csak saját vagyonáról van jogosítva intézkedni, abbéli jogában őt senki nem gátolhatja. Viszont azonban sem örökgyógyó, sem senki egy másik harmadik személyt vele született jogától meg nem foszthat. A bíróság, mely az esetleges per folyamán hivatva lesz a végrendeletek érvényességét megvizsgálni, itélni fog afelett, vajjon a végrendeleti intézkedések joghatályosak-e, vagy sem. De nem fog bíróság találkozni, amely egy törvényes és kizárólagos öröklésre hivatott örökösét attól a jogtól, hogy való, vagy akár csak vélt igényét érvényesítse, megfoszthatni engedné és mely elvonná ettől az örökösöt azt a lehetőséget, hogy saját lelkiismeretének megnyugtatása érdekében ahhoz a fórumhoz forduljon, amely érdekeinek eldöntésére egyedül hivatott és illetékes. Egyedül és kizárólag a törvény, nem pedig örökgyógyó van hivatva azokat a jogkövetkezményeket megállapítani, amelyek azt, aki jogát igényli, terhelhetik. A törvény pedig nem sujt büntetéssel senkit, aki az őt eredettől megillető és csak más által megfoszthatni megkísérelt jogait érvényesíteni

akarja. Igazolja ezen felfogásomat az is, hogy minden modern törvényhozás a köteles rész jogát a testvérekre is ki akarja terjeszteni, s ezzel a vérségi kapcsolatnak az őt megillető jogot biztosítani.

(Az egyezségi ajánlat.)

Nyugodt lelkiismerettel ajánlhatnám tehát ügyfelemnek a végrendeletek megtámadását, de nem akarnék évekre kimenő pernek és az azzal járó izgalomnak kitenni egy világtalan, törődött öreg asszonyt, nem akarnám megbolygattatni azt az igaz, mély kegyeletet, mellyel ügyfelem az ő fivére emlékének csügg s figyelemmel kell lennem arra, hogy ügyfelem maga is át van hatva azon jótékony intézmények áldásosságától, amelyek létesítésére megboldogult fivére vagyona fordították.

Ezen szempontok indítanak engem arra, hogy ahelyett, hogy ügyfelemnek a végrendeletek megtámadását ajánlanám, előbb egyezséget kísérek meg, remélve, hogy Arad város közönsége, mint örökös szintén az igazság és méltányosság alapjára fog helyezkedni, miáltal a maga részéről is tanujelét adná az örökgyógyó iránti kegyeletének, mert megkímélné annak emlékét évekig tartó pereskedéstől, másrészt pedig hozzájárulna a maga részéről is ahhoz, hogy az a cél, amelynek érdekében örökgyógyó Arad szab. kir. város közönségét tette meg örökösnek, minél biztosabban és feltétlenebbül megvalósulhasson.

Bátor vagyok tehát a következő ajánlattal a tekintetes Törvényhatóság elé járulni:

Kötelezem magam annak kieszközlésére, hogy ügyfelem az örökgyógyójának őt súlyosan sérelmező végintézkedéseit elfogadja, az őt, mint egyedüli és kizárólagos törvényes örökösöt megillető jogairól Arad szab. kir. város közönsége javára lemondjon, ha Arad szab. kir. város közönsége a neki jutandó örökrész 15%, azaz tizenöt százalékát az ügyfelemnek és gyermekeinek hagyott járadékok érintetlenül hagyása mellett, ügyfelem részére kifizeti.

Azt hiszem, tekintetes Törvényhatóság, hogy a fenti ajánlat nem támaszt tulzott követeléseket, hanem a legmesszebb menő engedékenységet tanúsítja. Arad szabad kir. város alapítványa nem lesz nagyobb megterhelésekkel sújtva, mert összesen arról van csak szó, hogy a létesítendő alapítványnak 1—2 évig tovább kell kamatoznia, hogy a cél megvalósítható legyen: viszont a tekintetes Törvényhatóság minden pernek szükségszerű esélyeitől egyszer s mindenkorra megszabadul és ez által is nem megakadályozza, hanem csak előmozdítja azt az intenciót, a melynek örökgyógyó végrendeletében kifejezést adott.

Végül megjegyzem, hogy hasonló ajánlattal fordultam az aradi izraelita hitközséghez és az aradi izraelita Chewra Kadischah-hoz, mint főhagyományosokhoz.

Tisztelettel kérem tehát a tekintetes Törvényhatóságot: méltóztassék ajánlatom szerint határozni s a város t. polgármesterét megbizni, hogy az egyezséget a fenti értelemben megköthesse. Tisztelettel: Mittler Izidor dr. aradi ügyvéd.

A többi beadvány.

A zsidó hitközséghez és a Szent-egyletnek beadott ajánlat hasonló szövegű. Egyezség fejében ezektől is örökrészük 15—15 százalékát kéri az ajánlat, melynek indokai között itt még az is szerepel, hogy a hitközség és a Szent-egylet a készpénzbeni hagyományt csakis a hagyatéka jogerős átadása és annak tényleges felosztása után kamatmentesen kapja és így per esetén nagy kamatjövdelemtől esik el.

A kért egyezési összeg tehát összesen 200—210 ezer koronára rug. Hogy mit fog ezekre a város és a zsidó hitközség felelni, egyelőre nem tudjuk. A város már a hétfői jogügyi bizottsági ülésen foglalkozik az ajánlattal és az örökség ügye a szerdai városi közgyűlésen is szóba kerül.

A hagyaték leltározása.

Itt említjük meg, hogy Spitzer Ignác hagyatékainak leltározása befejezéséhez közeledik. Ma a Szenttamási-pusztán közelében levő rendetlen dűlőt leltározták, amely birtok Polónyi Mihály bérletében van. Kinn voltak a pusztán Pálmai Lajos dr. közjegyző-helyettes, Schusztler Henrik dr. és Ottenberg Tivadar végrendeleti végrehajtók, Jegessy Károly városi alügyész, Mittler Izidor dr. ügyvéd és Zikó János szakértő. A birtok kisholdját 750 koronára becsülték.

A leltározást nemsokára befejezik. Már csak az egyes intézetektől bekért értékpapírok, sorsjegyek és betéti jegyek leltározása van hátra.

Strófák a piaci bojkottról.

I. Zöltséghiány.

Kéziratokat olvas át
Az ügybuzgó segédszerkesztő,
S a kézirat egy passzusán:
Fejet csóválni kezd ő.

Tenger verset ont a tavasz,
Muszáj, hogy végig, sorra költsék!
És általános a panasz,
Hogy szerfölött — kevés a zöltség.

II. Az áldozat.

Hogy a zöltség-bojkott gondolata támadt
Rossz volt a kofának, rossz a nagyságának
Vendéglő-abonens kinban majd elégett
Aufflágja alá nem kapott főzeléket.

Hiányzott a sülték mellől a saláta
Karfiolnak senki a színét se látta
Ami mind kis baj volt a Kell Lipóté mellett
Vegetáriánus — s hust ennie kellett!

III. Szakvélemény.

Egyébként még tisztán nem áll
Előttem ez a holmi,
S ujságíró-szokás szerint
Elmék interjúolni.

S kinél a reform-ötletek
A legbuzgóbban forrnak:
Meghallgatom a nézetét
Szép aljegyző Zubornak.

„Csak az a baj, hogy most esett,
A mikor tikkadt nyár van
S nem három-négy hónap előtt,
Tesszem azt: februárban.

Ugy elkerültük vón' a kárt,
Mely most Aradra hárult:
Százszámra volt az urleány,
Ki petrezselymet árult.”

IV. Egy sztrájktró.

Visz egy batyut át a réven Léni,
Megszólítja bojkott vezér-néni.
„Valamit rejt a zöltséges tárcád,
Talan, lelke, a piacra jársz át?”

Zavarba jó pillanatra Léni,
„Nem eladni viszem, édes néni!
Aki nekünk szereztek rossz sorsot,
Orruk alá török kis — zöld borsot.”

Robotos.

Átmeneti kormány?

Nevezetes audienciák.

Fővárosi tudósítónktól.

Arad, június 6.

Kossuth Ferenc és Andrássy Gyula kihallgatását várja most nagy érdeklődéssel a politikai világ. Ezek az audienciák, ha kibontakozást nem is, de legalább tájékoztatást hoznak az immár tarthatatlanná vált bizonytalanságba, melyet a sok találgatás és cáfolás már türethetlenné tett. A kormány maga sem akar már sokáig helyén maradni és ha megegyezés semmi irányban nem jön létre, átmeneti kormány venné át az ügyek vezetését.

A mai hírek között különösen érdekes egy előkelő politikus nyilatkozata, melyről, valamint a politika egyéb eseményeiről itt következik tudósításunk:

Kossuth és Andrássy audienciája.

Budapestről jelenti tudósítónk: Wekerle Sándor, a lemondott miniszterelnök ma reggel hazaérkezett Budapestre. Nyomában nem jött bizonyosság. Az ország éppen úgy tele van nyugtalansággal és bizonytalan sejtelmekkel mint ezelőtt. Csak az az egyetlen pozitív hír, amit bécsi tartózkodása hozott, hogy a jövő hét elején Kossuth és Andrássy Gyula kihallgatásra fognak menni a királyhoz. Addig ismét izgalmas várakozással telhetik el az idő.

Wekerle Sándor ma délelőtt fölkereste Kossuth Ferencet és hosszabb ideig közölte vele bécsi tapasztalatait. Kossuthhoz közel álló helyről a jövő kilátásairól ezt a nyilatkozatot hallottuk:

— Csak az igazság erejében bizhatunk. Bécsben még mindig nagy az ellenkezés a gondolat ellen, hogy a függetlenségi párt kerüljön kormányra. Olyan lehetetlen feltételeket állítanak fel, a melyeket a párt nem fogadhat el. Kossuth természetes és józan előterjesztéssel jelenik meg az uralkodó előtt. Mi még mindig reméljük, hogy ez elfogadásra is talál, bár sok ok nem támogatja ezt a feltevést. Ha megegyezés nem jön létre, akkor nem is bírom elképzelni, mi fog következni.

Hatvanhetes oldalról erősen biznak gróf Andrássy Gyula sikerében. Ő a kibontakozást a katonai megegyezés alapjára kívánja fektetni. Abból a körülményből, hogy tegnap közvetlenül Wekerle után a király Ferenc Ferdinánd trónörökös fogadta, arra következtetnek, hogy a katonai kérdések nyomulnak előtérbe s ezzel Andrássy politikája lesz aktuális. A katonai engedmények ellen eddig a trónörökös tanúsított merev ellenállást. Ha eddigi álláspontját mérsékli, akkor talán itt közeledik a válság a megoldás felé.

A trónörökös kihallgatására vonatkozólag különben a függetlenségi párt félhivatalos köznyomatosa azt jelenti, hogy az nem függött össze politikai kérdésekkel, hanem pusztán a trieszti Radeozky-ünnepnek szólt, melyen a trónörökös részt fog venni.

Kossuth Ferenc audienciájáról „A Nap” ma este ezeket írja: A felség meg fogja hallgatni a függetlenségi párt vezérének előterjesztését, de azok részletes tárgyalásába nem bocsátkozik, hanem egy ultimátumszerű nyilatkozatot fog tenni. Ha ez sem hoz kedvező megoldást, akkor bécsi hírek szerint a király minden további nélkül Andrássyt bizza meg az ügyek vezetésével.

Éjjel jelenti még tudósítónk: Kossuth Ferencet a király kedden fogja kihallgatáson fogadni és ugyanezen a napon járul Andrássy gróf is a felség elé. Egyik estilap optimisztikusan fogja fel a helyzetet és annak a véleménynek ad kifejezést, hogy az önálló bank dolga jól áll. Ezzel szemben a Pester Lloyd jól értesült forrásból egészen másképp látja a helyzetet és holnapi vezércikkében, — a melyet egy meg nem nevezett kegyelmes urral folytatott beszélgetés alapján közöl, — annak a nézetének ad kifejezést, hogy Bécsben a legcsekélyebb engedményre sem hajlandók, és kizártnak tartja, hogy ősz előtt a bankkérdésben döntés történjék.

Az illető kegyelmes ur kijelentette, hogy véleménye szerint a megoldás kulcsa Justh Gyula kezében van, még pedig annyiban, ha Justh engedne a függetlenségi párt egy részéről az utóbbi napokban hangoztatott azon óhajnak, hogy a Házat össze kell hívni. — Ebben az esetben a király házfeloszlatással válaszolna. Miután azonban a jelenlegi kormány annak idején Wekerle által kijelentette, hogy lemondása után csakis ügyvezető miniszteriumnak tekinti magát, ennél fogva egy ilyen okiratot nem jegyezne ellen, amely esetben a király kénytelen lenne egy új kabinetet kinevezni, amely kabinet pedig aligha állana barátságos viszonyban a függetlenségi párttal.

Átmeneti minisztérium.

Wekerle miniszterelnök tegnapi audienciájáról és annak következményeiről jól értesült helyről ezeket jelentik:

Wekerle ugyszólván utolsó előterjesztését tette meg tegnap a király előtt. Ez sem volt már érdemleges, hanem csupán formai. Azt jelentette ugyanis a felségnek, hogy a jelen többség fentartására irányuló törekvések már most kilátás nélkül valók és így javaslata arra irányul, hogy a felség már most hallgassa meg az egymással szembekezdett két irány képviselőit, Kossuthot és Andrássy grótot és vegye mérlegelés alá indítványukat. Ami pedig a kabinetkérdést illeti, a mi értesülésünk szerint a miniszterelnök a lemondott minisztérium tagjainak állásuktól való főmentését kérte ismételtén. Természetes, hogy a két főtnevezett pártvezér kihallgatásának meg kell előznie a kabinet lemondásának formális elfogadását. Ha a két kihallgatott kormányférfiu javaslatai közül valamelyiket a felség kormányalakításra, vagy a mi ezzel egyenlő értelmű: többségalakításra alkalmasnak itéli, akkor az illető megkapja a megbízást a kabinetalakításra. Ugy halljuk azonban, hogy a jelen dispoziciók szerint végleges kabinetalakítás nem valószínű. Alig hihető ugyanis, hogy akár Andrássy, akár Kossuth javaslatai iránt a jelenleg Bécsben uralkodó vélemények kedvezők volnának. Így nem valószínű az sem, hogy a javaslatokat alkalmasnak fogják találni arra, hogy a helyzetet gyorsan orvosolják. Ugy halljuk, maguk ezek az államférfiak is már tudják ezt. A kormányzat munkájában természetesen nem állhat be főnakkadás. Ezért ad hoc minisztérium gondolata mind határozottabb formát ölt. Amennyire mi az itteni véleményt és dispoziációt ismerjük, az egyes pártok uralmán alapuló kormányzat eszméjét itt még nem tartjuk érettnak a megvalósításra sem az egyik, sem a másik alapon. Ennél fogva nagyon valószínű, hogy

Andrássy és Kossuth kihallgatása után átmeneti minisztériumot fognak kinevezni. Egy átmeneti minisztérium a legrosszabb esetben parlament nélkül kormányozhatna, de nem a parlament ellen, sőt a parlamenttel, ha a pártok neki lehetővé teszik. A kormány a parlamenttel megértetné, hogy egyedüli célja a parlamenti kormányzás lehetővé tétele és az, hogy a pártok meg a korona közt az alkotmányos összeköttetést fönntartsa. Alkotmányellenes kísérletől tartani nem kell. Mindezek ellenére mindenki tudja, hogy ez az ad hoc minisztérium is kockázatos kísérlet. Éppen ezért nem szabad azt mondanunk, hogy akár Kossuth, akár Andrássy kihallgatása teljesen kilátás nélkül való.

Justh Gyula és Méray-Horváth.

Méray-Horváth Károly ma levelet irt a „Pester Lloyd“ szerkesztőségéhez, amelyben becsületszavával azt állítja, hogy Justh Gyula 1909. március 19-én fogadta őt és hosszasan tárgyalt vele memoranduma ügyében, úgy, hogy ő a Justh által ajánlt változtatásokkal terjesztette memorandumát a király elé. Később közölte Justhtal a királynak azon kijelentését, hogy „ez az egyetlen konkrét dolog, amely előttem van.“ Méray nyilatkozata szerint ő mindenről tájékoztatta Justhot, akit május 20-án arra kért, hogy a köztük levő és a memorandumra vonatkozó tárgyalásokról jegyzőkönyveket vegyenek fel. Ezt azonban Justh megtagadta és később őt guny tárgyává tette a lapokban megjelent nyilatkozatával. Ezt visszautasítja. Meg van győződve, hogy a mostani helyzetben vagy ellenállás lesz, vagy az ő programját fogadják el, mert más mód nincsen a válság megoldására.

Justh Gyulát, aki még tegnap tornyai birtokára utazott, ma délután telefonon értesítették Méray nyilatkozatáról. Justh erre ma este könyomatos utján kijelenti, hogy ő Mérayt soha semmivel meg nem bizta és egyik előterjesztéséhez sem járult hozzá.

A fővárosi nagygyűlés.

Már ma konstatalható, hogy a függetlenségi pártnak az önálló bankért szervezett népgyűlése látogatottság tekintetében impozáns lesz. Már ma hajnalban tulsufolva robogtak be a személyszállító vonatok Budapestre. Ugy a nyugoti, mint a keleti pályaudvaron oly nagy volt a torlódás, hogy a bejáronál rendszerint csukva tartott kapukat is meg kellett nyitni. Egy-egy helyről, kivált a debreceni, ceglédi vonatok mentén valóságos karavánok érkeztek képviselőjük vezetése alatt.

Ugy látszik, hogy a népgyűlés impozáns voltát nem fogja csökkenteni az, hogy Polónyi Géza nem vonultatja ki a Saskört tagjait amiatt, mert szerinte a gyűlés egybehívói nem képviselik az országos függetlenségi pártot. De meg, — úgy mondta, — a Saskört egyáltalán nem hívták meg. Ennélfogva a Saskör nem érzí magát indíttatva, hogy megjelenjék egy olyan gyűlésen, melynek se előkészítésében, se szónokainak kijelölésében s a határozati javaslatának megszövegezésében részt nem vehetett.

A román nemzetiségi ülése.

Budapesti tudósítónk telefonálja: A román nemzeti párt végrehajtó bizottsága tegnap és ma este teljes ülést tartott Budapesten. A bizottság konstatalta, hogy a jelenlegi politikai válság természetes következménye, azon faji és osztály uralomnak, amely ellentétben áll az ország érdekével. A bizottság szükségesnek tartja ez alkalommal is bangoztatni azon meggyőződését, hogy a jelenlegi politikai válság az ország és az ezt alkotó népek valamint a monarchia érdekeinek megfelelőleg

csak oly módon oldható meg, ha az eddigi rendszer kiküszöbölésével a demokratikus közszabadság feltétlenül teljes kifejezésre jut. A bizottság tudomásul vette a nemzetiségi képviselőknek parlamenti működését és kijelentette, hogy fenntartja a januári konferencián hozott határozatát olyan értelemben, hogy a legközelebbi konferencián a bankkérdésben is állást foglal.

IRODALOM ÉS MŰVESZET.

* Beregi Oszkár esküvője. Beregi Oszkár, a kiváló színművész, a berlini Deutsches Theater tagja június 10-én d. e. tizenkét órakor a budapesti dohány-utcai templomban tartja esküvőjét Adler Arankával. Beregi menyasszonya magyar leány, akinek szülői biharmegyei gazdag nagybirtokosok és Komádiban laknak. Egyébként Adler Aranka maga is elismert művészhetség, akinek a berlini színpadon jelentős sikerei voltak, de férjhezmenetelével végleg megvált a művészi pályától.

* Nyugdíjazás a Nemzeti Színháznál. Fővárosi tudósítónk jelenti: A Nemzeti Színház régi gárdájának egyik szerényebb tagja, Körösmezey Gusztáv legközelebb nyugdíjba megy. Körösmezey negyvenhat esztendei színészi multra tekinthet vissza, amelyből az utolsó harmincöt évet szakadatlanul a Nemzeti Színház szolgálatában töltötte. 1863-ban lett színészsze s azóta megfordult Aradon, Pécsen, Szabadkán, Budán és Kolozsvárott. Innen került azután 1874-ben a Nemzeti Színházhoz, ahol jórészt kisebb szerepeket látott el gondosan. De az Aranyember kadásában, a Dolovai nábob Miskájában és a Csongor és Tünde fekete ördögébea jelentősebb sikerei is voltak. Most tölti be a nyugdíjazáshoz szükséges harmincöt esztendőt és meg is kapná a teljes nyugdíjat, ha a Nemzeti Színház nyugdíjalapjából telnék. De mivel nem telik, érdemeit azzal honorálja az igazgatóság, hogy évi kegydíjat eszközöl ki Körösmezey számára a nyugdíj mellé.

* Nagy Endre kabaréja Aradon. A következő sorokat küldte be a rendező cég: Ezen modern színpad iránt, melynek előadásai Aradon június hó 15. és 16-án tartatnak meg, igen nagy az érdeklődés. Számozott ülőhelyekre jegyet már árusít ifj. Klein Mór könyvkereskedése. Az előadások a Fehér Kereszt téli termében lesznek este fél 9 órakor.

* Vasárnap az Urániában. Délelőtt az aradi keréskedők körének meghívására Radványi László dr. budapesti szerkesztő tart előadást az Urániában a modern kirakatrendezésről, délután pedig a pompás mozgófénykép műsor fogja szórakoztatni a publikumot. Ez a műsor valóságos tárháza a szebbnél szebb mozgófényképeknek, melyek közül szinte lehetetlenség a legkülönbet kiválasztani. Ahány kép, annyi meglepetés. A bohózatok óriási derűtséget keltenek a nézőtérén, a komoly tárgyú képek distingvált izléssel vannak kiválasztva, míg a természet után készült felvételek magának a természetnek hatását teszik a szemlélőre. Csak végig kell olvasni az Uránia programját, hogy mindnyájunk érdeklődése felkeltesse. Ezt a műsort vasárnap mutatja be utoljára az Uránia. 791

* Bályányok bolondja. Kuncz Jenő dr. „Bályányok bolondja“ című társadalmi színműve, amelyet nemrég nagy sikerrel mutatott be a győri színtársulat, könyvalakban is megjelent. A könyvet a Pannónia Irodalmi Vállalat adja ki és ugyanott rendelhető meg. Győrben.

AZ ARADI KÖZLÖNY TELEFONSZÁMAI:

Szerkesztőség — — — — — 357
Kiadóhivatal és hirdetési osztály — 151

FURCSA UJSÁGOK.

Arad, június 4.

Az újságírás roppant fejlődése mellett érhető ha olyan lapok is megjelennek, amelyek főképp furcsaságokkal tünnek ki. Így Moszkvában nyomják: *A csavargók lapját*. Maxim Gorkijnek köszönheti életét, aki műveiben népszerűvé teszi a mezitlábásokat. A lap munkatársai igazi csavargók, utonállók, koldusok és ledér nők. A lapban állandóan van egy buenosayresi levél, amely az ottani leánykereskedelem titkaival szórakoztatja az olvasókat. Azonkívül fölszólította a lap a nagy városok titkos rendőreit, hogy közöljék velük a razziák eredményét. Egy Szibériába száműzött gyilkos, aki menyasszonyát az esküvő előtt való napon agyonlőtte, beküldte a lapnak följegyzéseit. A lebujozról és bűntanyákról fölvevett fényképek iltusztrálják a csavargók újságját.

Londonban egy „földalatti“ újság is megjelenik, de tisztességes tartalommal. Ez a lap csak a földalatti vasutak olvasóinak van szánva. Ezek a vasutak 1906-ban kétszáznegyvenmillió utast szállítottak. Az új lapnak ez a jellemző címe van: A vakond. A lap minden szombaton jelenik meg és bár nincs benne hirdetés, az összes utasok ingyen kapják. Megjelenésének oka igen prózai; megakadályozni, hogy az utasok egymásra báméskodjanak, ami az ülések beosztásánál fogva különösen a nőkre igen kellemetlen. A lap alakja jól kezelhető, nyomása tiszta, rék betűk fehér papíron.

Ellentétbe e földalatti újságnak az *óceánlapok*. Az első tengeri napilapot a Hamburg—amerikai haj stársaság alapította az Amerika gőzösön, két kiadása van: az egyik angol, a másik német nyelven jelenik meg és dróttalan táviró útján közvetített érdekes eseményekről értesíti az utasokat. Ha fontosabb táviratok érkeznek, a szerkesztőség azonnal „külön kiadást“ rendez az uszó városban. Londonban megjelenik egy titkos földfeletti újság is. Ennek az újságnak az a célja, hogy előfizetőit megóvja a szédelő pénzágenséktől és bizonytalan pénzügyi műveletektől. Minthogy azonban Angliában szigorúan megbüntetik az egzisztenciába és tisztességes üzleti érdekekbe ütköző tudósításokat, a lap Londonban még csak irodát sem tart, a szerkesztőség egy belga tengerparti városkában van és ott is nyomják. Levelezése kiterjed egész Angliára és az összes brit gyarmatokra, mindenünnen kap információkat, a munkatársak gépen írják kéziratukat, hogy a „szerző“ megállapítható ne legyen. Természetesen a lap árusítása is tilos, és zárt borítékban küldik szét az előfizetőknek.

Amerika nemcsak a legendás *Arizona Kikker* hazája, de megjelenik ott havonként egyszer egy olyan újság is, amelyet vakok számára vak munkások szednek, természetesen látó emberek segítségével, körforgó gépe a technikanak igazi csodája; nincs is több, csak ez az egy egész Amerikában. A múlt században is voltak ilyen furcsa újságok: *A Courier de Baigneurs* és a *Najade* vízmentes papíron volt nyomva, hogy fürdés közben olvashassák és a vászonra nyomott *Grand Journal*-t az elolvasás után „törülközőnek“ használgák.

A *Fazzoletto* zsebkendő szolgáltatást végzett, míg a *Giornale pro fumation* cigaretta papírra volt nyomva. Századunk elején megjelent Madridban egy újság: a *Luminaria*, amelynek nyomdafestéke úgy fénylett, hogy sötétben is jól olvasható volt. A menyei üdvösséget előlegezte az *Ami der Chretien*, amely száz napra bűnbocsánatot ígért. Fényesebb kilátásokkal kecsegtette a *Bien-etre* olvasóit: harminc év után életfogytig tartó nyugdíjjal és ingyenes temetéssel biztatta az előfizetőket. Fajdalom, a lap maga is egy hónapi fönnállás után jobblétre szenderült.

Az ál-nevelő és barátja.

— *Léprecsalt lipótvárosiak.*

Fővárosi tudósítónktól.

Arad, június 5.

Kalandos életű, viharos multú fiatal leány került a napokban a budapesti rendőrség kezére. P. Krisztinának hívják, foglalkozására nézve francia nevelő, egy gyönyörű szép, elegáns leány, aki egyenesen imponáló ravasz-sággal követte el a legfurfangosabb családokat. Legtöbb egy lipótvárosi kereskedőt csapott be több ezer korona erejéig s a vizsgálat során nagyszabású szélhámosságai is kiderültek.

Krisztina kisasszonyt a mult év végén fogdta föl W. R. terménykereskedő nyolc éves leánykája mellé. A hölgy kitünő bizonyítványokat nyújtott át és W.-eknek nagyon imponált, hogy előzőleg a bukaresti osztrák-magyar követségi tanácsosnál volt alkalmazva. A franciául kifogástalanul beszélő és jól zongorázó leánnyal minden tekintetben meg voltak elégedve. Csak az nem tetszett nekik, hogy az ifjabb W., aki bankhivatalnok, sűrűn legyecske-dik körülötte.

Az alapos megfigyelés kiderítette aztán, hogy P. Krisztina erényes teremtés, aki szívesen meghallgat ugyan egy-egy bökot, de beszédére roppantul féltékeny. Ez még inkább föltűzte a fiatalembert és elhatározta, hogy a bájos mademoiselle feleségül veszi. A szülők már éppen azon tanakodtak, hogy a szegény kis nevelő szürét, illetve bluzát kitegyék a házból, amikor egy váratlan esemény megzavarta a tervüket.

Krisztina kisasszony a dunaparti korzóra vitte a gyereket s távollétében egy cilinderes, lakcipős ur kereste W.-né kíváncsi volt és bebocsátotta az idegent. A vendég elmondta, hogy ő Pierre Topin marseillesi ügyvéd s végrendeletet hozott. Meghalt ugyanis Krisztinka unokabátyja, aki rá testálta több mint félmillió frank vagyonát. Hozzátette még, hogy neki délben el kell utaznia az expresszrel Belgrádba, de három nap múlva visszajön s akkor elkíséri Krisztinát Franciaországba.

Az időközben hazaérkezett családapa ragyogó arccal hallgatta az érdekes históriát, míg a nevelő kételkedett és csak akkor hitte el a dolgot, mikor a végrendeletet végigolvasta. Ezek után persze nem húzódtak a fiu tervétől s alig várták a francia ügyvéd visszajöttét. Nagy ebédet adtak s a szülők egyre sűrűbben tettek célzásokat az eljegyzésre, amit Krisztina boldog pirulással hallgatott. A fekete-kávét után félrevonult az öreg W. Topin ural és akkor kiderült, hogy az ügyvédet meglopták a belgrádi Moszkva-szállóban. Csak éppen annyi pénze maradt, hogy Pestig elérhessen.

— Kérem, — szolt W. sugárzó arccal, szívesen kísérem a pénzzavarból, sőt az örökségi ügyek lebonyolítására is örömmel előlegzem a szükséges összeget.

Az ügyvéd és a leány tizenöt ezer koronát tudtak kicsalni a kereskedőtől. Abban állapotok meg, hogy Krisztina egy hét múlva visszatér Marseillesből, ahol senkije sincs és aztán meglesz az esküvő. Alighogy elutaztak, két detektív állított be W.-ékhez.

— A nevelőt keressük!

— Épp tegnap utazott el, de pár nap múlva visszajön.

— Nem bolondult meg — felelt az egyik detektív — ha már elszökhetett.

W. kétségbeesetten ugrott föl:

— De hát az istenért, uraim, mi történt?

— A kisasszony közönséges, illetve nagystilű szélhámós. Három év óta keressük már. Csalásokat követett el több arisztokrata nevében is.

A kereskedő sápadt arccal hallgatta a leplezést. Megtudta hogy Krisztinát Margitnak hívják és 30 éves a-szony. Az összes okmányait hamisította. Konstantinápolyban szubrettenekes volt s ott megloptott egy gazdag kormányzót. Akkor el is fogták, de az új-török mozgalom zürzavarában sikerült megszöknie. Most Európaszerte keresik a ravasz ál-nevelőt és barátját.

Véres családi dráma.

A feleség boszúja. — Merénylet a férj ellen.

Fővárosi tudósítónktól.

Arad, június 5.

Egyik előkelő fővárosi vendéglős háza ma reggel véres családi dráma színhelye volt. Tizenhét évi házasság után a vendéglőst a felesége agyonakarta löni. Fejébe küldött egy golyót, mert el akarta pusztítani azt az embert, aki a szeretője miatt őt elhanyagolta, ütötte-verte és pokollá tette az életét. A fővárosszerte ismert család tragédiájáról következőket jelenti tudósítónk:

Véres családi dráma játszódott le ma reggel a Király-utca 91. számú házban. Révai Imre vendéglős 41 éves felesége, Hlokovszky Anna ma reggel 6 óra tájban háromszor rálőtt a mellette alvó férjére. Egy golyó találta a vendéglőst a homlokán. A másik kettő a párnába furódott. A megsebesült embert a Rókus-kórházba vitték. A merénylet asszonyt bevitték a főkapitányságra, ahol a kihallgatás során a következőket mondotta:

A férjgyilkos asszony kihallgatása.

Az asszony családi neve Hlokovszky Anna, negyvenesztendős, még mindig tetszetős külsejű, jól megtermett asszony.

Rendkívül izgatott volt, mikor megkezdődött a kihallgatása, úgy hogy folyton nyugalomra kellett inteni. Leültették egy székre, a kapitány hozatott neki egy pohár limonádét, amit az asszony mohón hajtott föl. Mikor lecsillapodott némileg, meglehetősen határozottsággal és pontossággal válaszolt a kérdésekre.

— A Király-utca 91. számú házban van a vendéglőnk, — kezdte az elbeszélést — és nem volt okunk panasznra. Jól ment a dolgunk, a férjem is, én is szorgalmasan dolgoztunk és nem hiányzott semmi a boldogságunkból. Ugy éltünk, mint a galambok.

Itt az asszony zokogni kezdett és percekig tartott, amíg megint megnyugodott.

A családi boldogság megrontója.

Aztán így folytatta:

— Azt hittem, hogy ez a boldogságunk örökké fog tartani. Néhány évvel ezelőtt azonban egy Silák Anna nevű pincéernőt fogadtunk föl. Csinos leány volt, de akkor még álmodni sem mertem, hogy boldogságunk megrontója lesz. Eszrevettem ugyan, hogy a férjem szívesen néz rá, sőt enyelgett is vele, de azt hittem, hogy ez csak muló dolog. A férfiaknak szokásuk, hogy néha-néha kirugnak a hámból, aztán visszatérnek a tisztességes utra. Csakhamar tapasztalni kellett azonban, hogy a férjem és Anna között levő viszony sokkal komolyabb, mint eleinte gondoltam. Erre szólottam a férjemnek és igen heves jelenet játszódott le közöttünk. „Ha nem szakítasz vele, — mondtam neki, — akkor kidobom azt a személyt!” Mire ő a legnagyobb cinizmussal azt válaszolta, hogy ő bizony nem fog szakítani vele. Természetesen kidobtam a leányt, csak hogy ezzel épenséggel nem értem el a célokat. A férjem lakást vett föl neki a Vörösmarty-utca 12. számú házban és ott látogatta meg igen gyakran. Könyörögtem neki, hogy ne kövesse el rajtam ezt a csufaságot. Hiszen tizenkét év óta élünk a szent házasságban, hát csak nem szegheti meg ily nyomorultul az oltár előtt tett fogadalmat. Ő azonban minden sirásomra csak azzal felelt, hogy a vér erősebb, mint az oltár...

A férj és barátja.

A rendőrkapitány azt kérdezte most a vendéglősnőtől, vajon a férje nem-e költekezett a barátjához.

— Oh, de hogy nem, — hangzott a válasz — minden keresetünket rápazarolta. Az üzletet teljesen elhanyagolta és ami pénzt csak ki tudott tolem csikarni, vitte a kedveséhez. Vele ivott, vele dorbézolt, vele mulatott, vele automobilozott, vele pezsgőzött. En megszüntem az ő számára élni. Mintha nem is lennék a felesége, úgy bánt velem. Napról-napra a szemem elé tártam gyalázatos magaviseletét, de hiába. Mig én agyontörttem magam a munkában, addig ő a szeretőjével élte a világát.

Az asszonyt ideges göresök lepték meg, úgy hogy a kihallgatást néhány pillanatra föl kellett függeszteni.

Ki a gyermek?

Sápadtan, remegő ajkakkal fogott ismét a beszédbe:

— Mindezt talán eltűrtem volna keresztényi türelemmel. Egyszer azonban a fejébe vette, hogy a mi kis fiunk nem az ő fia, nem ő tőle való... Én elájultam, mikor először vágta az arcomba ezt az irtózatot, súlyos vádat. S amikor később gyakran megismételte, térden állva imádkoztam hozzá, hogy térjen magához, ne kísértse istent, de ő megmaradt amellett, hogy a gyermek nem az övé és ezért a gyermek nem is maradhat a házban. Elhelyezte a Szent József-intézetben. Azt hittem, hogy nem élem túl ezt a csapást. Mint azt érült, téptem a hajamat, marcangoltam a testemet — nem tudtam, mit csináljak kinomban. Csak nagy sokára tértem magamhoz kissé.

Készülődés a merényletre.

Tóth László rendőrkapitány átterelte ekkor a kihallgatást a revolverekre.

— Hol vásárolta a revolvért?

— Ebben az időben vásároltam a revolvért a Lehel-téren. Magam sem tudtam még, mit fogok csinálni. Őt lövöm-e le, vagy önmagam, vagy azt a leányt... Csak azt tudtam, hogy így nem maradhat, így nem szabad maradnia. Mikor a gyermek elkerült otthonról, a férjem ütni-venni kezdett. Akármikor úgy összevert, hogy két foltokkal volt tele a testem. És ráadásul sértegetett. Mindennek elmondott, csak tisztességes asszonynak nem.

A végzetes éjszaka.

— Tegnap éjszaka egy óra tájban jött haza. A szeretőjétől jött, részeg volt, a szájából ömlött az alkohol szaga és alig bírt a lábán állani. Szemrehányást tettem neki, mire nekem esett, összevert és többször beleharapott a mellembe és a karomba. Felájultan zuhant az ágyamra, mely közvetlenül az övé mellett áll. Nem tudtam elaludni. Többször kiugrottam az ágyból, a földre vetettem magam és úgy sirtam. A férjem nem hallott semmit, mert aludt. A revolvért a párnám alá tettem.

— Miért? — kérdezte a rendőrkapitány.

— Nem tudom most már megmondani. Csak jártam egyik helyről a másikra és tettem-vettem, mint a holdkóros, anélkül, hogy tudtam volna, mit cselekszem. Emlékszem, hogy bementem a másik szobába is, ahol a Szűz Mária képe előtt sírva imádkoztam. Aztán megint visszafeküdtem az ágyba, ahol utálatos porillat csapott felém a férjem ágya felől. Mit csináltam még reggel hatig? Nem tudom... Nem tudom... Sirtam sokat, azt tudom és imádkoztam. Reggel hat órakor megint kiugrottam az ágyból. Már egészen világos volt. Láttam a férjem arcát a párnán. Elővettem a revolvért és gyorsan egymásután lőttem arra a helyre, ahol a párnán a feje pihent. Ő egyszer fölemelkedni próbált, de aztán visszaesett. Én sikitani kezdtem, mikor megláttam a vért a párnán és a paplanon. Minden véres volt. Erre beszaladtak többen és én nem tudom, hogy mi történt.

Tóth László kapitány egyelőre nem folytathatta a kihallgatást, mert az asszony rettenetesen izgatott volt. Hallucinált és folyton a kis fiát emlegette. Levezették a cellába, ahol fogva marad.

Több tanut is kihallgattak, akik a dráma részleteit mondták el.

A vetélytársnő nyilatkozata.

Aki miatt a családi drámát elkövették, Silák Anna, a Vörösmarty-utca 12. számú házában lakik. A sötét és szűk főbejárattól jobbra Iván Gyula postaalkalmazottnál bérlti az utcára nyíló kétablakos tágas szobát. Azaz, hogy csak 6 fizeti a lakbért, a szoba tulajdonképeni bérlője Révai Imre. Havi negyven koronát fizet érte. A leány csinos és aránylag elég fiatal. 1884-ben született a bács megyei Bajzában és egy évvel azelőtt hagyta el Révai vendéglőjét.

Ebben a lakásban április óta lakik. Azelőtt nagyon sűrűn változtatta a lakásokat, mert a szobaasszonya eltrécselte a viszonyt és ezért Révai nagyon haragudott. A Barcsay-utcából a kilencedik kerületbe jött lakni a Ráday-utcába, de azt a lakást is ugyanezen okon kellett elhagynia. A mostani szobaasszonyával minden tekintetben meg van elégedve.

Az esetet korán reggel egy pincérnő adta hírül Silák Annának.

— Nagyon megijedtem — mondta Silák Anna — a hirre, mert nem hittem volna, hogy ilyen erőszakos vége legyen ennek a boldogtalan házasságnak. A Révai-házaspár, amióta csak együtt van, állandó civakodásban élt. Az egyik a másikat gyanúsította meg és ennek az áldatlan állapotnak Révaiék hétesztendő fia-cskája fogja meginni a levét.

Amikor hírül adták, hogy a barátom ellen a felesége merényletet követett el, nyomban egy sürgőnyt menesztettem Lembergbe Révai férjes nővérehez, akivel igen jó viszonyban vagyok. Révai rokonai ugyanis mindig ellenezték a házasságot és nem haragudtak reá, sőt örültek neki, hogy velem barátságot folytasson.

Mit mond a férj?

Egy újságíró beszélgetett Révai Imrével, aki ezeket mondta:

— *Bűnös bestia ez a nő és boldog vagyok, hogy végre megszabadulok tőle.* Természetesen elválnék és már holnap — ha már neveket is tud, miért ne mondjam ezt is el — Silák Anna fogja helyét elfoglalni. Epen elég okom volt rá, hogy megutáljam. Megtudtam, hogy megcsal és hogy saját apjával is viszonya volt öt éven keresztül. A fia is mástól való: azért helyeztem a Szent József-intézetbe, hogy ne is lássam. Alattomosan akart elpusztítani, de nem sikerült. Innen egyenesen a védőmhoz megyek és megindítom a válópórt. Ez a nő különben nemcsak rossz, hanem bolond is. Sokat fizettem érte szanatóriumban.

SPORT.

+ **Kirándulás a Kazánszorosba.** Az a tevékeny munkálkodás, melyet az Aradi Turista-Egyesület az ország szép vidékeinek megismeretése érdekében kifejt, az aldunai nagy kirándulás kiírásánál is meghozta a várt eredményeket. Az Alduna fejedelmi szépsége, mely még a természet iránt fásult embert is néma csodálatra ragadja, számtalan változatával, emlékeivel és vadregényességével elbűvölő hatást gyakorol mindazokra, kik hajón utazva a fődélzetről élvezhetik az előttük kibontakozó dioráma színes képeit. Azt a bámulatos hatást pedig leírni egyszerűen lehetetlenség, amit a mesés szépségű Kazánszoros látása idéz elő, különösen akkor, midőn a két parti hegy-óriások festett szízfalakként széjjel válnak és kiszélesítve a Duna ágját három ország határára enged fenséges kilátást. Itt tárul fel a szemlélő előtt egy darab „Török világ Magyarországon”: Ada-Kalé sziget, mely török lakosságával és sok érdekességével szintén egy speciális látványossága a Feketetenger felé siető Dunának. Orsova, a Korona kápolna és végre panorámás szépségével ható Csernavölgy és Herkules fürdő feledhetetlen szép és kellemes impressziót és a kiránduló emlékezetébe. A kirándulásra eddig 23-an jelentkeztek, melyre az egyesület külön meghívót nem bocsájtot ki. Jelenkezni lehet június hó 15-ig az egyesületi irodában (Vass-szálló I. emelet udvar) minden nap, vásár- és ünnepnapokon is d. u. 5-7 óráig, továbbá Kerpel Izsó, Bloch H. és Fia, Weisz Leó és Krausz Paulin cég könyvkereskedésében. Érdeklődőknek az egyesület igazgatósága készséggel ad felvilágosítást.

+ **Ebkiállítás és kutyaverseny.** A dél-magyarországi ebtenyésztők klubja június 10-én Aradon, a honvédszár-laktanya mögött levő barakhelyiségekben országos vadász- és luxus-ebkiállítást, foxterrier és tacskó műkotorékversenyt rendez, melyen foxterrierek és tacskók rókákkal és borzokkal is mérkőzni fognak. A kiállítás d. e. 9 órakor nyílik meg és este 8 órakor zárul be. Helyárak: délelőtt a kiállításra személyenként 1 korona, délután a műkotorékversenyre 3 és 2 korona. A kiállítás és a verseny *védnökei*: Andrányi Károly, Baross Ferenc, Bréda Viktor gróf, Bohus Lajos báró, Dálnoki Nagy Lajos dr., Fábry Sándor dr., Kabdebó Géza, Königsegg Fiedel gróf, Kintzig János, Lócs Rezső, Porcia Lajos gróf, Szabó Zoltán, Tagányi Sándor, Urbán Iván, Worafka Tivadar, Varjassy Lajos. — A *jury* tagjai: Vizsla bíró: Bodnár Sándor, Melence. Foxterrier és tacskó bíró: K. Kerpely Béla lovag, (Szombathely.) Agár bíró: Gröber Gyula (Arad.) Kotorékverseny bíró: Cseh Odón (Budapest.)

12. Adriára kiránduló aradiak estélye.

Kabaré a Baross-parki kioszkban.

— Az Aradi Közlöny tudósítójától. —

Arad, június 5

Rendkívül sikerült estélyt rendezett szombat este az aradi turista egyesület a kioszkban, mely egyben az Adriára kirándulók ismerkedési estélye is volt. A hirtelen megeredt eső dacára kilenc órára már úgy a terem, mint a terasz zsufolásig megtelt szép közönséggel.

Az estélyen közel háromszázan jelentek meg, akik közül a következők vesznek részt a ma este kezdődő kiránduláson:

Aradról: Berkó Ferencné, Bruckmann Gyula, Fekete József, Hettényi István, Igaz Sándorné, Igaz Sándor, Kovács Antalné, Kovács Antal, Kovács Gyula, Lederer Géza, gróf Münszter Ernőné, gróf Münszter Ernő, Pachta Oszkárné, Pachta Oszkár, özv. Ritt Alajosné, Ritt Gyula, Schaffner József, Steinitzer Jenő, özv. Schöné Józsefné, Sünne Anna, Stine Erzsébet, Szabó Györgyné, Szigethy Béla, Tagányi Gusztávné, Tagányi Gusztáv, Thèmes Rezsőné, Thèmes Rezső, Tóth Kálmán, Stengl Dezső, Borosjenőné: Dr. Diószegi Gyözőné, Diószegi Gyöző dr., Buttynböl: zv. Brassay Lajosné, özv. dr. Fekete Józsefné. Borossebeshöl: Bolyos József. Kisjenőből: Sisák Gyula, Mann Géza. Kistelekről. (Csongrád m.) Melesik Józsefné. Kristyórról (Hunyad m.) Wodak Hermanné, Wodak Hermann. Mezőhegyesről: Derkó Elek. Oroszvárról: (Moson m.) Knar Lajosné, Knar Lajos. Pécskáról: Adler Gyula, Donáth András, Holzeisen Józsefné, Holzeisen József, Konez Lajosné, Konez Lajos, Novák István. Zarándról: Báró Dittfurth Nándorné, Dittfurth Nándor báró, Szalay Imréné, Szalay Imre.

A kirándulók a ma esti fél 10 órakor induló vonattal utaznak el Budapest felé és 13-án este érkeznek vissza Aradra.

A társasvárosát kabaré előadás követte, melynek rendezése Balassa Ernő vigalmi elnök és Moravék István főrendező érdeme.

A műsort Szalay Aranka precizen előadott zongora- és énekszámra vezette be. A hallgatóság meleg tapssal tüntette ki a kiváló művésznek remek játékát és finom arnyalatu énekszámait.

A második szám a „Vén cigány” melodráma, melyet Moravék István szép előadással interpretált zongorakísérettel.

Ezután Frankl Miksa dr. „A nők ellen” címen írt humoros felolvasása következett, mely állandó derűtségben tartotta a közönséget. Frankl Miksa dr. igaz derűtséget kelítő felolvasása után Berki Alfréd kszilofon művész játszott több szép dalt, melyeket megújraánia kellett.

Végül Varga Iduska az adriai kirándulással vonatkozásban egy szép táncot, a „Tarantellát” mutatta be bájos grációzitással. A kabaré előadást reggelig tartó tánc követte.

A piaci nagyvásárlók panaszkodnak

Sürgöny a belügyminiszterhez. — A tanács állásfoglalása.

— Az Aradi Közlöny tudósítójától. —

Arad, június 5

A tanács ma abban a helyzetben volt, hogy az aradi piaci ekszportörök egy indokolatlan és rosszul leplezett szemforgatással megírt kérvényét utasította vissza. Azok, kik már-már lehetlenné tették a középsorsu embernek azt is, hogy huslevesébe zöldséget vásároljon, eldicsekedtek panaszos írásukban, melyet a tanácshoz adtak be és amelyben az elővételi tilalom eltörlését kérik, azzal, hogy ők világhírűvé tették az aradi piacot. Világhírűvé tették — de azt bölesen elhallgatták — az által, hogy az 6 szorgoskodásuk és élelmességük következtében olcsóbban kapható Sziléziában, Galiciában és mindenütt, ahová exportálnak, az új-aradi zöldség, mint Aradon. Elfelejték, hogy egy tucat ember üzleti érdekeiért sok tízezer család volt kénytelen itt, a bőven termő és tulprodukcióban dúslálkodó Alföldön olyan árakat fizetni, amelyeket a budapesti árucarnokokban, magas holypénzeket fizető nagykereskedők irigységgel vettek tudomásul.

A tanács elutasította az ekszportörök beadványát. Így kellett cselekednie, hacsak nem akarta maga ellen zudítani a város egész közönségét. Az elővételi tilalom kitűnően beválk. Sem a nagyvásárlók ravaszkodása, sem az új-aradiak indokolatlan bojkottja nem eredményezett mást, minthogy a kofák száma szaporodott meg. Ez a jelenség csak arra készítheti a tanácsot, hogy most már menjen tovább a piaci rendtartás reformjában. A kofák megrendszabályozása is halaszthatatlan. A földön és piszkos gyermekkoosikban való árulásnak véget kell vetni és ha a kofák kitűnő üzleti szimata kihasználta azokat az átmeneti zökkenőket, amelyeket az új rend meghonosítása szült, akkor a város beláthatja végre, hogy a piac Aradon kitűnő kereseti forrás, melyet tehát a közönség minden igényeinek megfelelően kell berendezni.

Az ekszportörök különben nemcsak a tanácsnál, hanem az elővásárlási tilalmat jóváhagyó belügyminiszteriumnál is szerencsét próbáltak. Hosszu sürgőnyt menesztettek Andrássy Gyula grófhhoz és arra kérték, hogy függessze fel a tilalmat.

Elmondották, hogy óriási károkat szenvednek. (Itthon azt mondták és terjesztették, hogy örülnek az elővételi tilalomnak, mert Uj-aradon sokkal olcsóbban és jobban vásárolnak.) Hivatkoznak arra, hogy harminc évi munkájukkal jó hirt szereztek az aradi piacnak. (A külföld előtt. De kérdezzék meg a nagyvásárlók igáját nyögő aradiakat is.) Büszkélkednek azzal, hogy nagyvárosiassá tették a zöldség kereskedelmet és élelmiszerárúsítást. (Ebből Aradnak csak a hátrányokat voltak szivesek juttatni.) Végül kivágják a jó öreg formulát: rengeteg adókat fizetnek. (Semmiel sem többet, mint a privilégiumot nem élvező többi kereskedő, akik sokkal nagyobb rezsivel dolgoznak).

A miniszter természetesen nem intézkedett, hanem a következő leiratot intézte ma a városhoz:

Spöner Adolf és társai aradi lakosok kivitei kereskedőknek hozzám intézett táviratát, melyben panaszt emelnek azon tanácsi rendelkezés miatt, hogy friss főzeléket és zöldségmüeket, baromfiakat és tojást csakis

reggel 8 óra után szabad vásárolniok — ide zártan sürgős jelentés tétel végett megküldöm.

Tertyánszky,
miniszteri tanácsos.

A tanács fel fogja világosítani a minisztert arról, hogy miért volt szükséges az elévelti tilalom megteremtése és bizonyos, a minisztériumban is úgy járnak az ekszportörök, mint a tanácsnál, aki, mint megirtuk, mai ülésében elutasította a panaszos sürgönyhöz hasonló beadványt.

A mai piacon már sokkal nagyobb volt a forgalom, mint az utóbbi napokban. Több száz ujaradi termelő jelent meg nagymennyiségű áruval, a kisszentmiklósiak is hoztak bőven élelmiszereket.

Az árak a tegnapi árjegyzékhez viszonyítva, nem változtak.

De változott a helyzet Ujaradon. A nagy termelők, akik a bojkott látszatáért még mindig úgy tesznek, mintha nekik Arad hekuba lenne, de mint ezt már tegnap megirtuk, szegényebb asszonyokat küldenek át a piacra, ma is óriási mennyiségű árut halmoztak fel piacukon. Csak hogy csalódtak a számításukban. Alig volt valami forgalom. A nagyvásárlók, felhasználva a tegnapi óriási árnyatlást, strohmanjak által is nagy mennyiségű árut vásároltak és úgy el vannak látva áruval, hogy ma alig volt egy-két nagyvásárló a piacon. Haza kellett szállítaniok a kemény gerincű asszonyokknak a napon tönkrement terményt.

HIREK.

Meghívó.

Az aradvárosi függetlenségi kör szervező bizottsága felkéri a már eddig jelentkezett t. tagjait és Arad város összes független érzelmű polgárait, hogy a folyó hó 10-én (csütörtök) este 8 órakor „888” vendéglő kert-helyiségében megtartandó alakuló közgyűlésen minél nagyobb számban sziveskedjenek megjelenni és jelentkezni. A Kör szervező bizottsága.

— Kossuth Ferenc egészsége. Fővárosi tudósítónk jelenti: Kossuth Ferenc kereskedelmi miniszter hosszú betegsége után ma elhagyta lakását, megjelent a minisztériumban és átvette tárcájának vezetését. A délelőtt folyamán a minisztériumban megjelent Kossuthnál Wekerle miniszterelnök és teljes két órán át tanácskozott Kossuthal. Wekerle távozása után Bathiány Tivadar gróf látogatta meg Kossuthot és egy óra hosszat tanácskozott vele.

— A bolgár király Fiumében. Fiuméből táviratozzák, hogy az ott tartózkodó Ferdinánd bolgár király, ma másfél óra hosszáig tartó kihallgatáson fogadta Nákó Sándor gróf fiumei kormányzót.

— Lueger újabb kirohanása. Lueger Károly, Bécs város magyarfaló polgármestere és az osztrák keresztényszociális párt vezére, ma az Agramer Tageblatt levelezője előtt, mint Bécsből jelentik, így nyilatkozott: A horvátok érthető módon rokonszenveznek az osztrák kormányval azért, mert 1848-ban megmentették a dinasztíát és a monarkiát és kitessékelték a magyarokat. Én a pártommal együtt szimpatizálok a horvátsággal. Egységes Horvát-Szlavonországnak, Dalmáciának és Bosznia-Hercegovinának vagyok híve. Az osztrák helyzetben politikám oda irányul, hogy összetar-

tassanak a nemzetek és megerősítsék a birodalmi egységet. A magyar felvállalottságot meg kell törni. A magyarok a hozzájuk tartozó területen szabadon mozoghatnak. Ez a joguk megvan a szlávoknak és németeknek is. A magyar-horvát viszony egyenesen tarthatatlan. A magyar államban nem tűrik a nem magyarokat. Sajnos, az osztrák parlamentben is akadnak sokan, akik utána futnak a budapesti hatalmi tényezőknek. Végezetül csak azt mondom, hogy keményeknek kell lennünk a magyar sovinizmus szemben és ismétlem, hogy teljes mértékben rokonszenvezem a horvátokkal.

— Az aradi indóház építése. Múlek Lajos dr. lapunk pünkösdi számában a kereskedelmi miniszter figyelmét felhívta azokra az okokra, melyek elődázhatatlanná teszik az új indóház felépítését. Múlek dr. a törvényhatóság közbelépésével akarja a kérdés megoldását sürgetni, s ezért a következő indítványt nyújtotta át a polgármesternek:

Szembe ama tarthatatlan állapottal, mely az aradi ronda, szűk sikátorszerű vasuti indóháznál, a közegészség és közbiztonság veszélyeztetése mellett fennáll és a közlekedést nap-nap után szinte lehetetlenné teszi,

figyelemmel továbbá arra, hogy a mai vasuti indóház lényegtelen, számba sem vehető toldás-foldozástól elégtelenül ugyanaz, mely több, mint félszázad előtt volt, amely idő alatt — minden mástól eltekintve — a személyforgalom hallatlan arányokat öltött, olyannyira, hogy csak kis jóindulattal mindenki be kell, hogy lássa az építés elodázhatatlan szükségét,

nem is szólva végre, hogy nincsen város, ahol modern, a forgalomnak megfelelő pályaház ne állna a közönség rendelkezésére, míg Aradon, ahol a forgalom az országban egyike a legerősebbeknek, ma is a régi, egészségtelen, zugokkal telt váróhelyiségeket, kijáratokat teljesen nélkülöző, tűzveszélyes bagolyvárnak nevezhető indóház áll fenn, dacára, hogy annak újjáépítése minden kormányban, közel negyed század óta, vasuti programjába felvéve lett.

Mendezeket figyelembe véve, határozza el a közgyűlés és irjon fel a kereskedelmi kormányhoz:

hogy az aradi indóháznak felépítését, az arra vonatkozó árlejtés kiírását haladéktalanul foganatosítsa és ezen ma már nemcsak forgalmi, hanem közegészségügyi és közbiztonsági szempontból is elodázhatatlan kérdés megoldását végre-valahára érvényesítse.

Egyben határozza el a közgyűlés azt is, hogy megkeresi Aradmegye közönségét, továbbá az aradi kereskedelmi és iparkamarát, az ipartestületet, a kereskedelmi testületet, hogy a jelen fontos, városunk közlekedésére nagy befolyással bíró ügyet a maguk részéről is karolják fel és az építés tekintetében intézzenek hasonló szellemű feliratot az illetékes kormányhoz.

Múlek Lajos dr.,
törv. biz. tag.

— Simkóné pörvesztes. Budapesti tudósítónk jelenti: A büntető járásbírósa ma tárgyalta másodszor Simkó József képviselő feleségének Klein Gyula szatócs elleni panaszát. Klein ugyanis nyilvánosságra hozta Simkónénak Nagy Dezső képviselőhöz intézett levelét, melyet Simkóné Kleinnal küldött Nagy Dezsőnek. Ezért a képviselőné Kleint levéltitok megsértése címén beperelte. A járásbírósa ma Kleint a vád alól felmentette, mert Simkónéra a levél nyilvánosságra hozatalával semmi kár nem háramlott.

— Légberöpült löporraktár. Krakkauból táviratozzák, hogy az ottani löporraktár ma légberöpült. Három katonameghalt, több súlyosan megsebesült. A robbanás oly nagy volt, hogy a lakosság azt gondolta, földrengés történt. Azt hiszik a löporraktárba a villám csapott bele.

— Az arad-csanádi vasut közgyűlése. Holnap, vasárnap délelőtt tíz órakor tartja hivatalos helyiségeiben rendes közgyűlést Fábry Sándor dr. vezérigazgató elnöklésével az arad-csanádi vasutak részvénytársaság. A közgyűlés elé terjeszti az igazgatóság a részvénytőke felemelésére vonatkozó indítványát.

— Házasság. Reich Béla, az Aradi Nyomda Részvénytársaság derék lapszedője ma vezető oltárhoz Frenner Márton kedves leányát, Katicát,

— Egy párisi Maecenas halála. Párisi távirat jelenti: A híres Louvre-áruház megalapítója, Fouchard 88 éves korában meghalt. Fouchard évenként több millió frankot adományozott jótékony és művészi célokra. Hátrahagyott vagyonát, amely 200 millió frank, művészi és tudományos célokra hagyományozta.

— Előadás a kirakatversenyekről. Nagy érdeklődés előzi meg azt a vonzó célu előadást, amelyet az Aradi Kereskedők Köre meghívására dr. Radványi V. László tart vasárnap, június 6-án délelőtt az aradi Uránia-színház helyiségében. Az előadást 68 vetített kép kíséri, közöttük a Budapesten tartott kirakatverseny legszebb részletei és külföldi áruházak kirakatai. Az előadás pontban féltizenegy órakor kezdődik! Az Aradi Kereskedők Köre elnöksége felhívja az aradi kereskedőket és kereskedelmi alkalmazottakat, hogy az előadáson minél nagyobb számmal vegyenek részt, annyival is inkább, mivel az ősz elején tartandó aradi kirakatversenynek lesz az előkészítője: azonban szívesen látja és meghívja a kör elnöksége a közönség egyéb rétegeit, akik a modern kirakatrendezés ügye iránt érdeklődnek.

— Ha rossz a gyomra, már holnap reggel igyék éhgyomorra fel ponar Ferenc József-keserűvet. A kellemetlen érzések csakhamar megszűnnek és étvágya fokozottabb mértékben fog visszatérni. Ezen rég idők óta népszerű és valóban ritka természeti gyógykincset a legjelesebb orvosok állandóan ajánlják. 1631

— Automobil szerencsétlenség. Bécsi távirat jelenti: St. Pölten közelében tegnap automobil katasztrófa történt. Poos Waldeck Sándor gróf feleségével és két leányával Münchenből Bécsbe utaztak. Utközben a soffőr rosszullett, a gróf nem tudta megkapni a féket és a kocsi teljes erővel egy fának rohant. Az utasok kiestek, a grófnő agyrázkodást szenvedett, a többiek kisebb sérüléseket szenvedtek.

— Letartóztatott könyöradomány-gyűjtő. Mán János, a marosvásárhelyi polgármester aláírásával és pecsétjével hitelesített ivvel gyűjtött Aradon templomépítés céljaira. A rendőrség, mint minden esetben, most is kérdést intézett Marosvásárhelyre, azíránt, vajjon az aláírások eredetiek-e. Azt a választ kapta, hogy tartóztassa le a gyűjtőt. Mán azonban megszökött Aradról. Ma Vingán fogta el a csendőrség.

— Az autobusz gárázs. Az autobusz felügyelő bizottság ma délután ülést tartott. Felülvizsgálta az 1909. év első három hónapjának üzleti mérlegét. Ez a része az ülésnek, tekintettel a vállalat üzleti érdekeire, zárt volt. A nyílt ülésen a gárázs kérdésével foglalkozott a bizottság. Az aradi Westinghouse-társaság ajánlatot tett gárázs építésre. Négy ezer korona bért kér és ennek fejében hat kocsinak ad helyet, de a javításokat külön számítja fel. A bizottság azzal a kikötéssel fogadta el az ajánlatot, hogy a társaság tartozik gondoskodni a téli fűtésről.

— Derékfájásnál, csuznál és köszvénynél ne kísérletezzék holmi csodaszerekkel. Utazzék Pöstyénbe, tartson négy heti iszapfürdő-kurát s egészsége helyre fog állani. 2062

— XXXIX. Jótékonycélu államsorsjáték. A cs. kir. lottójövedéki igazgatóság Bécs most a 39. államsorsjátékot rendezti polgári jótékonycélokra. Huzása f. hó 17-én lesz Ezen dusan javadalmazott pénzsorsjáték a résztvevőknek nagyon kedvező esélyeket nyújt. Van 18.399 nyermény 513.600 kor. összegben ezek között 200.000 koronás főnyermény továbbá 40.000, 20.000 kor. stb. melyek mind készpénzben fizetnek ki. A tiszta jövedelem közhasznú és jótékonycélu intézmények segélyezésére fordítatik. Sorsjegyek 4 kor., dohánytőzsdékben, váltóüzletekben, adó- és postahivatalokban stb. kaphatók.

— Szepők és májfoltok ellen használjon eredeti Kárpáti-féle Benzoetej-crémet és Benzoetej-szappant. Kapható a készítőnél: Kárpáti János gyógyszerárában Arad, Boros Bénéter 15. szám. 898

— A Gambrinus éttermében mindennap mozgófénykép. Ünnepe és vasárnap délelőtt, valamint minden esütörtökön este katonazene. Szabad bemenet. Junius hó 5-én, szombaton este arany-tombola. Tisztelettel Kánya Géza. 1567

— Ha nagyon olcsón akar vásárolni, keresse fel Nádler Lajos női- és férfi divatárúüzletét Andrassy-tér 20. sz. 2221

— Francia likörök legbiztosabb készítésére, — házilag — a likör aroma 1 üveg 60 fillér Vojtek és Weisznál. 171

és a III-ik osztályban. 22-én d. e. 8—10 óráig a V-ik és a VI-ik osztályban.

A Szt.-Péter-téri elemi fiiskolában. Junius hó 21-én d. e. 8—10 óráig az I-ső és a IV-ik osztályban. 22-én d. e. 8—10 a II-ik és a III-ik osztályban.

Az Erzsébetvárosi elemi leányiskolában. Junius hó 21-én d. e. 8—10 óráig az I-ső osztályban. 22-én d. e. 8—10 a II-ik, 23-án d. e. 8—10 a III-ik, 24-én d. e. 8—10 a IV-ik osztályban. 21-étől 24-éig a tanulók kézimunkáinak és rajzainak kiállítása.

Az Erzsébetvárosi elemi fiiskolában. Junius 21-én d. e. 8—10 óráig az I-ső osztályban. 21-én d. u. 3—5 a III-ik, 22-én d. e. 8—10 a II-ik, 22-én d. u. 3—5 az V-ik, 23-án d. e. 8—10 a IV-ik és a VI-ik osztályban.

Az Ujtelepi elemi leányiskolában. Junius hó 21-én d. e. 8—10 óráig a IV-ik osztályban. 21-én d. u. 3—5 a II-ik, 22-én d. e. 8—10 az I-ső, 22-én d. u. 3—5 a III-ik osztályban.

Az újtelepi elemi fiiskolában. Junius hó 21-én d. e. 8—10 óráig az I-ső osztályban. 21-én d. u. 3—5 a IV-ik, 22-én d. e. 8—10 a III-ik, 22-én d. u. 3—5 a II-ik osztályban.

A Ségá külvárosi községi iskolában. Junius hó 7-én d. e. 8—10 óráig az egyesített III—IV. o., 9-én d. e. 8—10 az I-ső, 12-én d. e. 8—10 a II-ik osztályban. 7-én d. e. 10—11 óráig a III—IV-ik osztályos tornavizsgálata.

A Gáj külvárosi községi iskolában. Junius hó 15-én d. e. 8—10 óráig a II-ik osztályban. 15-én d. u. 3—5 a III-ik, 16-án d. e. 8—10 az I-ső, 16-án d. u. 3—5 a IV-ik osztályban.

(—) Az aradi m. kir. állami felsőbb leányiskola 1908—9-iki évi záróvizsgálatainak sorrendje: Junius 9-én délelőtt 8—12-ig az összes növendékek vallástani vizsgálata, 11-én délelőtt 8—12-ig az I. osztály vizsgálata minden tantárgyból, 12-én délelőtt 8—12-ig a II. osztály vizsgálata minden tantárgyból, 14-én délelőtt 8—10-ig tornavizsgálat a II—VI. osztályban, 14-én délelőtt 10—12-ig énekvizsgálat az I—VI. osztályban, 15-én délelőtt 8—12-ig a III. osztály vizsgálata minden tantárgyból, 16-án délelőtt 8—12-ig a IV. osztály vizsgálata minden tantárgyból, 17-én délelőtt 8—12-ig az V. osztály vizsgálata minden tantárgyból, 18-án délelőtt 8—12-ig a VI. osztály vizsgálata minden tantárgyból, 19-én délelőtt 8—12-ig a magántanulók írásbeli vizsgálata, 19-én délután 3—7-ig a magántanulók szóbeli vizsgálata, 21-én délelőtt 8 órakor hálaadó istentisztelet; utána évszázadi ünnepély, bizonyítványok kiosztása és az iskolai év bezárása.

EGYESÜLETI ÉLET.

(*) Előadás a nőtisztviselők egyesületében. Ma d. u. 3 órakor a Kereskedelmi és iparkamara nagytermében a Nőtisztviselők Egyesülete előadást rendez, melyet Keszler Károly tanítóképzői tanár tart „Modern áramlatok” címen. Az előadást vita követi, melyen bárki résztvehet. Belépés díjtalan.

(*) Diszgyűlés. Az aradi áll. tanítóképzőintézet ifjuságának „Eötvös József báró” önképzőkör a koronázás emlékére 1909. évi junius hó 8-án; kedden délután 5 órakor az intézet tornacsarnokában záró-diszgyűlést tart, a következő műsorral: „Az élet zug.” Szövegét írta: Biró Géza tanítójelölt; zenéjét férfikarra szerző: Zoltai Mátyás tanár. Előadja az ifjusági énekkar. 2. Megemlékezés a koronázási jubileumról. Ünnepi beszéd, mondja: Angyal János III. éves növendék. 3. Andante gracioso. Vonós négyes Haydn J.-tól. Előadják: Leopold R., Heny A., Heinecz I., III. é. n. és Zoltai M. tanár. 4. Jelentés a pályázatok eredményéről. A pályadíjak kiosztása. 5. „Levél a kaszárnyából.” Részlet Gárdonyi Géza. „Az én

falum” e. művéből. Szavalja: Téván L., III. éves növendék. 6. „A walesi bárdok.” Arany-Révffy. Szavalja: Déry Gy., IV. é. növendék, zongorán kíséri: Kovács Gy., IV. éves növ. 7. Az önképzőköri tisztviselők jelentése; felmentésük. 8. Bucsú beszéd, mondja: Várad József, IV. éves növ., ifj. elnök. 9. Szózat. Egressy B. és Farkas Ö. után. 8 szólamu kettős karra alkalmazta: Zoltai Mátyás tanár. Előadja az ifjuság énekkara.

TÖRVÉNYKEZÉS.

Kátezer koronás pásztoróra.

Egy váltópör története.

— Az Aradi Közlöny tudósítójától. —

Arad, június 5.

Roppant kellemetlen helyzet lehet, amikor valaki egy édes pásztoróra mámorában uszva enyeleg a szeretett nővel s egyszerre, mint derült égből a villámcsapás, megjelenik a férj, a féltékenységtől háborgó ember és bős ordítással kiált bosszút. Hát ilyenkor a hódító lovag szeretne kámforra válni és elpárologni, mert becses élete, vagy legalább is testi épsége egy kicsit veszélyeztetve van. Vannak azonban esetek, amikor az ilyen jelenet nem végződik vérontással, hanem csak valami szelidebb érmetesséssel. Tudniillik a férj és feleség együttes furfanggal eret vágnak a „csábító“-n. És ez az üzlet kezd mindjobban elharapózni. Nem jár ugyan ellenszolgáltatás és kockázat nélkül, de eléggé kifizelő. Az alábbi esetben azonban a kísérlet esütörtököt mondott.

Polónyi Tamás pécskai gazdálkodó, akinek Fönlak községben kisebb földbérlete van, a múlt év nyarán elküldötte feleségét a tanyára. Tudta, hogy a szomszédos birtokos, Lipován Mia szemet vetett a csinos asszonyra, biztatta tehát a feleségét, hogy csak kacérkodjék a fiatal gazdálkodóval. Így is történt. Lipován ostromolta a menyecskét, de az csak hosszas hódító kísérlet után engedett egy pásztorórát. Kéjes örömmel ment el a menyecskéhez Lipován, egy szép nyári holdvilágos éjjelen. Az asszony már várta. Szerelemmítasan karolta át a megrészegített embert, akit csókjaival árasztott el. Így tartották egymást átölelve, amikor egyszerre megjelent a szobában a felbőszült férj, revolverrel kezében és bős ordítással vetette magát Lipovánra:

— Meghalsz nyomorult! Tönkretetted családi boldogságomat!

Lipován arca krétafehérré változott, térdre esett a felháborodott ember előtt és könyörgött neki, hogy kimélje életét.

— Nincs kegyelem, meg kell halnod, — ordított a férj — készülj el a halálra gaz csábító.

— Gazduram ne bolondozzék hát, — esengett neki Lipován — inkább megfizetem a kárt, csak ne bántson.

— Az már más, — válaszolt a zord férfiú — ird alá ezt a két váltót, az egyik 1500 koronás, a másik 500 koronás.

A megszeppent Lipován szó nélkül aláírta az elébe tett, előre elkészített váltókat. Mikor azután Polónyi az aradi törvényszéknél perelte a két váltót, Lipován kifogásokat adott be és előadta az egész történetet. Együttal feljelentette Polónyit és feleségét zsarolás miatt, akiket a bíróság fogházra is ítélte. Miután a váltóperben a bíróság az ítéletet attól tette függővé, hogy a büntető bíróság megállapítja-e a zsarolást, az aradi törvényszék Polónyi Tamást elutasította a váltóperével. A nagyváradi kir. ítélőtábla ma leérkezett ítéletével helybenhagyta a törvényszék ítéletét. Végeredményében tehát mégis Polónyi károsult legjobban a pásztorórából, neki még ülni is kell miatta...

Vasárnap Aradváros legszebb üdülőhelyén a fényesen kivilágított 1795

Mihályi Gyula Baross-parki kioszk
terraszán

NAGY ELITE ESTÉLY és HANGVERSENY

a cs. és kir. 33. gyalogezred zenekara által. Karmester ZELLNER SÁNDOR. ** Kezdeté 8 órakor. **

Megnyilt az ARADI FEHÉRNEMŰ KÉSZITŐ IPARVÁLLALAT

ahol a legszebb teljes menyasszonyi kelengyék, női és férfi fehérneműk, gyermek-intézeti fehérneműk mérték után készülnek. — Váson és asztalneműk.

2120
Telefon 651.

Megrendelések gyorsan és pontosan eszközöltegetnek.

Szíves pártfogást kér

FREIMANN LIPÓT.

Boros Béni-tér 7.

Vidéki meghívásokra dus mintagyűjteményemmel készséggel odautazom.

A legjobb kutya-kalács

volt és marad a

Fattinger-féle kutya-kalács,

melyes összes a fajta tápszerek közül a legjobb összetételű és tápértékű — 50 kg. 23. — 5 kg. bérmentve 3.20 K.

Fattinger-féle Puppy-Biscuit

külyök-kutyák részére. 50 kg. 26.—K., 5 kg. bérmentve 5.50 K. Árjegyzékét bérmentve küld.

H. POLSTERER (Inhaber und Mitgründer der Fattinger's Patent-Fleischfaser- u. Geflügel-futter-Fabrik Wiener-Neustadt.

250-nál több első díj... — A Fattinger-féle tápszerek állatorvosi ellenőrzés mellett készül.

KÖZGAZDASÁG ÉS KÖZLEKEDES.

Gahonaüzleti hetiszemle.

— Az Aradi Közlöny tudósítójától. —

Arad, június 5.

Mintán a vetések a szükséges öntözésben az utóbbi napokban részesültek, fejlődésükben gyarapodtak, azonban sok helyen még nagyon vissza vannak.

A hivatalos jelentés a mezőgazdasági állapotot általánosságban kedvezőtlennek jelzi, mely körülmény hozzájárult az irányzat szilárdságának tartósságához.

Budapesti áru- és értéktözsde.

— Távirati tudósítás. —

Budapest, június 5.

Amerika 1/2-el magasabb. 5 ezer méteremléssza 10—20 fillérrel magasabb.

As árak 50 kilónként számítva:

	Déli zariát	8 órai zariát
Tengeri 1909. júliusra	7.83—7.84	7.84—7.85
Tengeri 1910. májusra	7.17—7.18	7.20—7.21
Buza 1909 októberre	13.40—13.41	13.44—13.45
Róza októberre	10.23—10.24	10.24—10.25
Zab októberre	7.58—7.59	7.65—7.66

Budapest-kőbányai sertéskereskedelem.

— Június 5. —

Magyar elsőrendű: Öreg nehéz páronként 400 kilogrammon felüli súlyban — filléris; közép páronként 400—400 kilogrammig terjedő súlyban — filléris; fiatal nehéz páronként 320 kilogrammon felüli súlyban 145—146 filléris; fiatal közép páronként 240—280 kilogrammig terjedő súlyban 145—147 filléris; könnyű páronként 240 kilogrammig terjedő súlyban 146—148 filléris.

Sertéselésztszám: június hó 2. napján volt készlet 28,671 darab, június 3. napján felhajtott 335 darab, június 4. napján elszállított 306 darab, június 5. napjára maradt készletben: 28,700 darab. A hizott sertés üzlet irányzata nyugodt.

MUSCHONG-BUZIASFÜRDŐ BUZIÁSI PHÖNIX VIZ ÜDÍT-GYÖGYIT

Vese és hólyagbajoknál, a vesemedence idült hurutjainál, húgykő és fővényképződésnél, a légutak és a kiválasztó szervek hurutos bántalmainál kitűnő hatásának bizonyult.

Orvosilag ajánlja. — Aradi főlerakat **POLLÁK JÓZSEF** cégnél, József főherceg-ut II. 5885.

URÁNIA SZÍNHÁZ.

(Báró Simeony-utca 1. szám, Szabadság-tér mellett.)

Műsor 1909. június 6-án, vasárnap:

1. A kisdobos. Látványos életkép. — 2. Milyen nátha. Bohózat. — 3. A legszebb Afrikában. Természet után. — 4. A nagytestű ember. Bohózat. — 5. Menjünk Svájcba. Természet után. — 6. Leányország. Dráma. — 7. János mint dajka. Bohózat.

8. Egy szegény leány regénye.

Dráma. Irta: Ch. Jeandet. Előadják az Athenice Odeon és Rejaane színház tagjai.

Előadások délután 2 órától kezdve.

Az előadásra bármikor be lehet menni.

Az előadások alatt a cs. és kir. 33. gyalogezred senekei játszik. — Cukrászda.

Műsor: 1909. június hó 7-én, hétfőn:

1. Az eltemetett részeg. Bohózat. — 2. Katonasziv. Látványos életkép. — 3. Rendőrkutyák. Új felvétel. — 4. Egy kalap kalandjai. Bohózat. — 5. Falusi bucsu. Látványosság. — 6. Kalapgyártás. Természet után. — 7. Kelemetlen serülés. Bohózat.

8. Szálloda-tolvajok.

Drámai jelenet. Irta: A. Germain és Trebor. Játsszik: Minove k. a. A Chatelet színház. Fleury k. a. az Odeon színház- és Baud ur, a Vaudeville színház tagjai.

Előadások délután 6, 161 8, és 9 órakor.

Június 16., és 17-én, este 8 órakor:

Az Ur Jézus

3 felvonásban, 188 színesen vetített és 18 mozgókép-pel. Irta és felolvassa Hock János.

IDEGENEK ARADON.

— Június 5. —

Fehér Kereszt szálloda. Wimmer Mór utazó Budapest. — Polgár Imre utazó Budapest. — Bleier Ármán igazgató Gurahonc. — Martens Cézár igazgató Mezőhegyes. — Rózsa Vilmos utazó Budapest. — Kornis József utazó Budapest. — Kovács Ignác utazó Budapest. — Fischer Hugó utazó Bécs. — Bedő Mór utazó Budapest. — Lebovitz Nándor ügynök Bécs. — Sugár Ármán utazó Budapest. — Braun Sándor utazó Budapest. — Bota Izidor utazó Budapest. — Mestütz Ferenc utazó Budapest.

Központi szálloda. Léderer Ignác utazó Budapest. — Weisz Dávid utazó Budapest. — Csicsáky Gyula utazó Budapest. — Hipp János utazó Gurahonc. — Fejes Jenő mérnök Arad. — Klein Ottó utazó Budapest. — Atzél Márton utazó Budapest. — Löwbeer Adolf utazó Budapest. — Herczeg Szigfrid utazó Budapest.

Vass szálloda. Werdl Gyuláné utazó neje Budapest. — Henrik Lipót cipész Batta. — Fraunhoffer Lajos birtokos Kiszombor. — Schneider

József földbirtokos Kiszombor. — Schneider János földbirtokos Kiszombor. — Bonis Elemér földbirtokos Erköbölkut. — Teles Izidor utazó Budapest. — Schvarecz Frigyes utazó Szeged.

Pannónia szálloda. Popescu Terentius körjegyző Szintye. — Rozsnyák Imre gazdálkodó Hódmezés. — Graf Károly kereskedő Lippa. — Jámor János mechanikus Nyiregyháza. — László Aladár hivatalnok Arad. — Olasz Lajos községi jegyző Agya. — Fischer Lajos utazó Borossebes. — Grünwald Samu kereskedő Arad. — Szvoboda Lőrinc tisztviselő Brád. — Gedeon András osztályfőnök Budapest. — Vámos Jenő utazó és neje Nagyvárad. — Fischer Ignác kereskedő Beél. — Székely Károly birtokos Zalatna. — Klein Henrik utazó Szolnok.

NYILTTÉR.*

Étvágytalanság, székrekedés

a rohadt

„Templo n forrás“

folytonos ivásánál teljesen megszűnik.

Régibb krónikus hasonló bajoknál a

„Styria forrás“

(erősebb használandó.)

Nagybani raktár Magyarország részére

HOFFMANN JÓZSEF

Budapest, V. Bathory-utca 8. sz. 5957

Vezérképviselet.

Világhírű

„Nemzeti ellenőrző pénztáraink“

eladására az itteni vidék részére

szorgalmas, ügyes képviselőt

keresünk.

Repraesentáció képes, komoly munkához szokott urak, kiknél a kiváló eladási képesség a jó modorral párosult, kéretlenül Purk urnál a „KÖZPONTI“-szállodában helyben folyó hó 8. és 9-én délelőtt 9—11 óra között bemutatkozni. Ezen állás nagyjövedelemmel jár és az ajánlkozóknak alkatom adatik mindenről személyesen meggyőződni.

Nemzeti Ellenőrző Pénztár P. 1

5801

Budapest, IV. Váci-utca 36.

Megérkeztek Jégszekrények

a legjobb és legszebb

melyek kevés jéggel Kitűnően hűtenek.

Szabó Albert ő Fensége József főherceg udvari szállítója, üveg, porcellán, lámpa és konyhaberendezési cikkek raktára Arad. — Telefon szám 239. 189

Üzletemet, — mely Kossuth-utca 11. szám alatt létezett, — eladtam. Nem mulaszthatom el ez alkalommal volt becses vevőimnek hálás köszönetet mondani.

Fényes János,
vendéglős.

2301

Nagy választék

Lemez és vas zománczott
Főzőedények,
Háztartási cikkek,
Konyha felszerelések,
Szőlőművelési eszközök,
Mindennemű szerszámok,
Gép és ipari cikkek,
acél, nikkel és sárgaréz áruk
és mindennemű

Vas árukban

Kérjük szíves megbízásait, melyek **gondos kiszolgálásáról és jutányos számitásáról** biztosítjuk.

Kitűnő tisztelettel

1451

Kneffel Károly és fia

vas- és szén-nagykereskedése.

Üzleti berendezésünk és állványok f. évi július hó elején mérsékelt áron eladók.

**AZ ARADI KERESKEDŐK KÖRE
HELYESZKÖZLŐ OSZTÁLYÁNAK**
heti kimutatása.

Hivatalos helyiség Szabadság-tér 7. sz. I. em.

Telefon 294. sz.

Telefon 294. sz.

Hivatalos órák: délelőtt 9—1 óráig.

Vidéki megkeresésekre — azoknak, a kik a körnek nem tagjai — csak válaszbélyeg ellenében válaszolunk.

1909. június hó 5.

Keresünk:

Aradra: 2 irodistát, 1 irodistanót és 1 fűszer szakmabeli segédet.

Vidékre: 5 fűszer, rőfős és rövid, 2 vas és fűszer, 4 vegyes és 2 rőfős és divat szakmabeli magyar, román és részben német, tót és szerb nyelvismerttel bíró segédet.

Alánlunk:

8 irodistanót, 1 elárusítónót, 1 elsőrendű kaucióképes fűszer engros és detaillistát, ill. utazót vagy raktárost, 9 fűszer, 3 vegyes, 1 kézmű, 4 rőfős és divat, 2 fűszer és rövid szakmabeli segédet és 1 tanoncot.

Az elhelyezés teljesen díjtalan; az Arad. Kereskedők Köre tagjai előnyben részesülnek

**AZ ARADI KERESKEDŐK KÖRE
HELYESZKÖZLŐ OSZTÁLYA**

Klein Sándor, Képpich Zsigmond,
titkár. 321 igazgató.

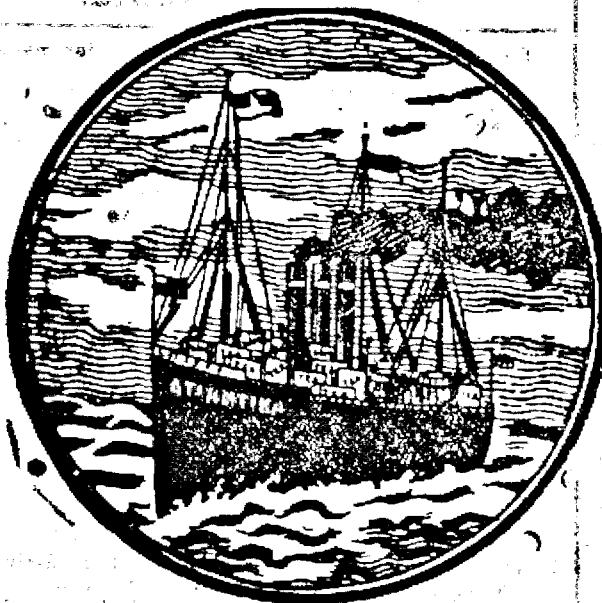
Naponta többször frissen pörkölt kávé

fűszer és illatszer KÁROS
SZAGÁTÓL mentesen
Csakis az

Atlantika

kávé és tea behozatalnál
kapható.

Villanyüzemű kávépörkölőnk működésben látható a kirakatban.

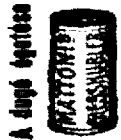

Arad, Andrassy-tér 20. Fischer Eliz-palota.
Városi és megyei telefon 609.

1096

Berivőknek a bor koveréséhez!

**MATTONI FÉLE
GIESSHÜBLER**
SAVANYUVIZ

készenbent

a bor savanyúságát,
hisz kellemezen pezsgő.

Sem festi a bort.

Valódi brünni szövetek

az 1909. évi tavaszi és nyári idényre.

Egy szelvény
3.10 m. hosszú
teljes férfiruhához
(kabát, nadrág és mellény)
elegendő, csak

1 szelvény 7korona
1 szelvény 10korona
1 szelvény 12korona
1 szelvény 15korona
1 szelvény 17korona
1 szelvény 18korona
1 szelvény 20korona

Egy szelvényt felvebe szalonruhához 20—25-ért, ezint-egy felöltőszövetet, turistalódont, nyelvkamagant stb. gyári áronon küld a mintáig megbízható és szolid cég mindentűt isz.ert postógyári raktár 5891

Siegel-Imhof Brünn.

Minták ingyen és bérmentve.

Az előnyök, a melyeket a magánvevő élvez, ha szövetségüket közvetlen Siegel-Imhof cégnél, a gyári piacon rendeli meg, igen jelentősek. Szabott, legolcsóbb árak. Óriási választék. Mintahű, figyelmes kiszolgálás, még a legkisebb rendelésnél is, teljesen friss árban.

A következő ujdonságok

érkeztek

KERPEL IZSÓ

80,000 kötetes

kölcsönkönyvtárába:

Tábori: Bűnös nők, Földes: Hivatalnok urak, Nagy Irma: A szerelem színháza, Farkas Imre: Tűnő évek, Blasco J.: Május virága, Aszlányi D.: Életünk és nemünk, Martimus: A nagy háború, Pemberton: Vezérszillag, K. J.: Lawn-Tennisz, Friedländer: A művészetek, Károlyi gróf: Amerikai utam, Vince F.: Ahmed Raszim-Kux: A una corda, Lerrain J.: Helle a szoba, pincér, Schäffer: A hipnotizmus, Gárdonyi: Falusi verebek, Erdős Renée: Csodálatos mezőkön. Herczeg: A kivándorló. Lovik: Vándormadár. Fodor: Napoleon. Seroa Matilde: Az apáca. Marczali: Nagy képes világtörténet, — Pallas nagy Lexikona. Hoványi: Ofelsége és egyéb karcolatok. Thury: A sorompó és egyéb elbeszélések. Berneker: Tolsztoj élete. Chantepleure: Színelv házasság. Szomaházy: Dr. Kaposi Márta. Maupassant: A Rondoli lányok. A Tellier ház. Herczeg: Szerelmesek. Marx Gazdasági tanai. Temetés. A kit nem hittak. Rousseau: Vallo-másaim. Szomaházy: Báró siklósi Loew.

Németben: Balsac: Ein Evastöchtelem, Söhnstaff: Reitersbriefe aus Oesterreich, Skovconek: Die beiden Wildtauben, Seeliger E.: Auf Tod u. Leben, Michelson M.: Im Wagen des Bischofs, Georgewitsch Wladen: Golgotha. Bourget P.: Herz u. Handwerk, Heyse P.: Die Geburt des Venus, Schlicht Frhr.: Officiere, Stratz: Die zwölfte Stunde, Stratz: Die armen Reichen, Tinayre M.: Die Rebellin, Lindau: Der Held des Tages, Orczy Baroness: Der Leuchter des Kaisers, Schaw: Die törichte Heirat, Die Hiermanns. Berger Henning: Aus dem Tagebuch eines Einsamen. Felicitas Rose: Heideschulmeister, Uwe Karsten. Zobelitz: Bretter die die Welt bedeuten. Egidy Emi: Im Moderschlosschen.

Kölcsöndíj havi 1 kor. 20 fill, vagy köte-tenként fizetve 8 fillér.

A könyvek újak és tiszták!
Vidéki bérlek

is a legfigyelmesebb kiszolgálásban részesülnek.

A zenemű-kölcsöntárba

is meglepő szép

ujdonságok érkeztek!

Zenekölcsöntári díj havi 1 kor. 40 fill.,
vagy füzetenként 14 fill.

Jacobe: Jánoska, Szóhner: Huszonnégy szál fehér rózsá. Szirmai: Táncoz húszárók. Fráter: Templomban. Baumann: Tíz koplé. Hertzka: Anonymus, Villamos kalauz, A maflasarkon. Fall: Az elvált asszony. Curtis: Sorrentói emlék. Heidelberg: Álom. Haller: Im Siegesflug. Bodrogi: Károg a holló a jegenyén. Sang u. Klang I—I V. Zerkovitz: Holdvilág-nóta. Puccini: Manon, Szirmai: Háromtól hatig, Férjek vonata, Szerelmes utcák, D'Albert: Tifland, Jacobi: Van de ninca.

Egyes könyvek és egész
könyvtárak vétele; könyv-
tárak kiegészítése — és
berendezése.

KERPEL IZSÓ,

981

könyv-, zenemű és papír
kereskedése Aradon.

Telefon 885. sz.

Védőgy: „Horgony”

**A Liniment Capsici comp.,
a Horgony-Pain-Expeller**

egy régióknak bizonyult hatásos, mely már sok év óta legjobb fájdalomcsillapító szernek bizonyult köszvényből, csúszástól és meghűlésektől, bedörzsolésekkel szemben használva.

Figyelmeztetés. Szilánktartalmúak miatt bevételkor óvatossággal legyünk és csak olyan üveget fogadjunk el, mely a „Horgony” védjeggyel és a Richter cégjegyzéssel ellátott dobozba van csomagolva. Ára üvegekben K-80, K1.40 és K2.- és gyógyítás minden gyógyszerárban kapható. —
Főraktár: Török József gyógyszerésznél, Budapest.
R. Richter gyógyszerára az „Arany országhar”,
Prágában, Elisabethstrasse 5. sz.
Mindennap szétküldés.

**Steckenpferd-
Liliomtej-szappan**

Legfinomabb a bőrnek,
valamint nyári pattanások ellen!

Mindenütt kapható.

Szivarka hüvelyek nagy választékban.

1868 óta forgalomban.
**Berger-féle
gyógy-kátrány-szappan,**

mindennemű bőrkütegek
Borax-szappan, Glycerin-kátrány-szappan, Borax-szappan

Berger-féle kátrány-kénszappan.
Borax-szappan, Glycerin-kátrány-szappan

Berger-féle glycerin-kátrány-szappan
Borax-szappan, Glycerin-kátrány-szappan

Berger-féle borax-szappan
Borax-szappan, Glycerin-kátrány-szappan

„Hellelány”
Raktár Aradon: G. Földes Kelemen, Hajós Árpád és Rozsnyay Mátyás gyógyszerészeknél, Vajtek és Weisz drogueriájában és kapható hazai az összes gyógyszerárban. 1553

**Három fontos cikk
valamennyi kartellon kívül**

KLÁR szén, mész és műtrágya KLÁR

Szén
belföldi, poros és karvini szén, debreceni, kaszai és miskolci légtiszta kőszén, estrai, karvini és szabzól bányaköszén, kovács-szén.

Mész
biharmergyei, éleddi, révi, horvátvágyi, fával égetett, darabos, kőmentes, igen szaporos mész.

Műtrágya
ásványi és csontliszt, Superfosfat, debreceni szárított fehérlé, kiváló hatású, legelősebb légeny-trágya szőlő, dohány, répa, tengeri, csalamádé, pillangósok alá.

KLÁR ANDOR cég
bank- és áruüzlet, műszaki iroda
Távirat: **DEBRECEN.** Telefon: 445.
Klár Andor.

Pénz Klár
Bank osztály:
Törlesztési kölcsönök, parcellázás, Pénzintézetek
Műszaki osztály:
Móterek, gépek, teljes gyári berendezések.
Műszaki cikkek. Olaj. Nyersolaj.
Kedvező fizetési feltételek!
5899 Ponton, előzetes vizsgálat.

**Egy ügyes, megbízható
segéd,
aki a rőfös szakmában
teljesen jártas, azonnal
alkalmazást nyer. Aján-
latok fizetési igény meg-
jelölésével alólirotthoz
küldendők:**

Steiner Samu
Borossebes. 2278

**Egy
óra
alatt**

elveszi a láb kellemet-
len szagát és meg-
szünteti a
lábizzadást

**HEGEDÜS-
féle** 5898

„lábviz”!!
Ára 2 korona.
Kapható mindenütt.
Megrendelhető a ké-
szítőnél: Hegedüs
Béla gyógyszerész,
Budapest, Mátyás-
tér 14. vagy Török
József gyógyszer-
tárában, Budapest,
VI. ker., Király-utca
12. sz.

**Nagy tűz-
esetet gátol meg
mindaz, aki házak épi-
tésénél a világhírű s
eddig is nagy keres-
letnek örvendő**

BACULAT
használja.

A Bacula a jövőnek építő-
anyaga.
A Bacula egyformán alkal-
mas gipsz és mész-
batarechez.
A Bacula a mennyezeteknél
alkalmazott Rabitz-
vakolatokat telje-
sen kiszorítja.
A Bacula mindennemű mü-
boltozatok előállí-
tására alkalmas.
A Bacula vasgerendák körül-
burkolásához leg-
célszerűbb és leghat-
ékonyabb.
A Bacula használatánál az
oszlopok körülbur-
kolása alkalmával
alsószerkezet nem
szükséges.
A Bacula kivált akkor, ha
tűzbiztosan van te-
litve legalkalma-
sabb külső és belső
falak kivételére.
A Bacula az összes fentebbi
alkalmazási módok
nál a legjobb és leg-
olcsóbb mint min-
den eddigi építő-
anyagok.
A Bacula használatáról és
egyéb tudnivalóiról
szívesen szolgál felvilágosítás-
sal egyedüli képviselője
a Bacula

Vas és Társa
Arad,
Boros Béni-tér 6.,
ahol mindenféle tervezetek
költségvetések és egyéb
felvilágítások díjmentesen
eszközöltetnek.
2817 TELEFON 275.

Új épület- és műlakatos- műhely.

Van szerencsénk a n. é. közön-
ség szives figyelmét felhívni az
Arad, Szabadság-tér 17.
sz. a. létesített

épület- és műlakatos-műhelyünkre.

Elvállalunk mindennemű épület-
és lakatos munkákat, ugyszintén
vaskerítés, sűrűcs, kutak és víz-
vezeték készítését és javításokat
is. Ulesó, gyors és pontos kivitel-
ben. Kivánatra vidékre is megyünk.
Szives pártfogást kérünk, ki-
váló tisztelettel 2325

Steiner és Bakó.

Mérték szerinti megrendelések bármely kivitelben
gondosan elkészítettnek.

Új üzlet. Új üzlet.

Pongyolákat, divatos al-
jakat, blouzokat, és
gyermekruhákat, legol-
csóbban kapható

Brüller Lajos

kész női- és gyermek-
ruha üzlete

Arad, Forray-u. Gróf Nádasdy palota.

Megyei és városi telefon 686.

Gyászruhák 24 óra alatt készílnék.

189 - 1909. végr. sz.

Árverési hirdetmény.

Alulírott bírósági végrehajtó az
1881. évi LX. t. cz. 102. §-a
értelmében ezennel közhírré tesz,
hogy a budapesti VI. ker. kir. já-
rásbírósnak 1909. évi Sp. IX.
201/2. számú végzése következté-
ben Dr. Körmendi Gyula ügyvéd
által képviselt Kosmos Irodalmi
intézet javára 71 K. 32 fill. s jár.
erejéig 1909. évi május hó 2-án
foganatosított kielégítési végrehaj-
tás útján lefoglalt és 680 koronára
becsült következő ingóságok, u. m.
butorok nyilvános árverésen el-
adatnak.

Mely árverésnek a pécskai
kir. járásbírósnak 1909. évi V. 188/2.
sz. végzése folytán 71 kor. 32
fill. tőkekövetelés, ennek 1907. évi
október hó 1. napjától járó 5%
kamatai és eddig összesen 29 K.
80 f.-ben bíróilag már megállapított
költségek erejéig M.-Pécskán, 1140
sz. háznál leendő megtartására az
1909. évi április hó 15-ik nap-
jának délelőtti 9 órája ha-
időül kitűzetik s ahhoz a venni
szándékozók ezennel oly meg-
jegyzéssel hivatnak meg, hogy
az érintett ingóságok az 1881. évi
LX. t.-c 107. és 108. §-ai értel-
mében készpénzfizetés mellett, a
legtöbbet ígérőnek, szükség esetén
becsáron alul is el fognak adni.

Amennyiben az elárverezendő
ingóságokat mások is le- és felül-
foglaltatták, és azokra kielégítési
jogot nyertek volna, ezen árverés
az 1881. évi LX. t. cz. 120. §-a ér-
telmében ezek javára is elrendel-
tetik.

Kelt Pécskán, 1909. évi má-
jus hó 31. napján.

Tichy Árpád.
kir. bír. végreh.

2309

FLEITH nagy CIRKUSZA

Aradon, a Béla-téren

A Circus zord időjárás ellen tel-
jesen védve van.

Ma vasárnap, június hó 6-án

2 nagy

ünnepélyes előadás.

Első délután 4 órakor mérsékelt
helyárrakkal, második, este 8-15
perckor, rendes helyárrakkal, mind-
két előadásban az összes attrakciók
fellépte.

Délutáni helyárrak. Szamoszott plüsh
zsóleszek I.-ső sor-
han 2 K. II. sorban 1.40. I.-ső hely 1.20 K.
II. hely 80 fill. III. hely 60 fill. Karzati
állóhely 30 fillér. Ezen árakat ugy felnöt-
tek, mint gyermekek fizetik.

Pénztárnyitás este 7 órakor. —
Kezdeté pontban 8 óra 15 perckor.

Holnap, hétfőn

visszavonhatatlanul utolsó és

bucsu előadás!

2200

Tisztelettel
az igazgatóság.

Scheibel Vilmos

vizvezeték és csatornázás berendező

Telefon
124. szám.

Aradon, Szabadság-tér 10.

Telefon
124. szám.

Fürdőberendezések, árnyékszékek,
mosdók, kiöntők, szivattyus kutak és
légszeszkályha felszerelések, ugyszintén mindezek
szakszerű javítása.

Raktár mindennemű kőagyag, öntöttvas, ónozott, ólom és óncsövekben.

Egyedüli el-
árusítás Arad
és vidékére.

„DIABOLIT OLAJ”

Egyedüli el-
árusítás Arad
és vidékére.

szagtalanító felkenés minden fertőző helyre

u. m. closettek, pissoirok és csatornák részére. Kiválóan fontos iskolák, hivatalos helyiségek,
kórházak, kávéházak és nyilvános pissoirok részére.

Megtakarítja a drága vízöblítést, mely amugy sem fertőtleníti.

2321

16248—1909. tan. szám.

Árlejtési hirdetmény.

Temesvár szab. kir. város közönsége a várterületek megváltásával járó és folyamatban lévő élelmezési telep építkezéséhez tartozó ágy- és felszerelésraktár, sütőde, pótsütőde-raktár, melléképület, fa- és szénraktár, árnyékszék és építési eszközök raktára, hamu- és szeméttartó megépítése körül felmerülő következő munkacsoportokra u. m.:

- I. A 141329-58 koronával előirányzott építőmesteri munkacsoport.
- II. A 79454-77 koronával előirányzott cement- és beton munkacsoport.
- III. A 20184-57 koronával előirányzott asztalos munkacsoport.
- IV. A 16544-30 koronával előirányzott lakatos munkacsoport.
- V. A 6691 koronával előirányzott burkoló munkacsoport.
- VI. Az 1425 koronával előirányzott vaskályha száll. munkacsoport.
- VII. Az 5153-55 koronával előirányzott gyárkémény építés munkacsoport.
- VIII. A 4218-78 koronával előirányzott csatornázó m. munkacsoport.
- IX. 4980-02 koronával előirányzott vízvezeték ber. m. munkacsoport, vagyis összesen 279981-57 koronányi különféle munkára és szállításokra az alábbi feltételek mellett nyilvános árlejtést hirdet.

1. Az árlejtésen résztvehetnek mindazok a hazai vállalkozók, vagy iparosok és gyárosok, kik üzletük gyakorlására hatósági engedéllyel bírnak.

2. Ajánlat külön-külön minden egyes munkacsoportokra, vagy az összes munkára tehető és csakis azon ajánlatok vétetnek figyelembe, melyek a jelen hirdetmény feltételeinek megfelelnek.

3. Az egy koronás bélyeggel ellátott és lepecsételt ajánlatok legkésőbb 1909. évi június hó 24-én délelőtt 10 órakor a polgármesteri hivatalban nyújtandók be, mely ajánlatok az nap délelőtt fél 11 órakor fognak a városi tanácsteremben nyilvánosan felbontatni.

4. Később érkező, távirati uton bejelentett vagy pedig utóajánlatok nem fognak figyelembe vétetni.

5. Az ajánlattevő tartozik az ajánlati összegnek 50 százalékát ajánlatának benyújtását megelőzőleg készpénzben vagy óvadékképes papirokban a városi házipénztárnál bánatpénzül letenni és a letéti nyugtát az ajánlatokhoz csatolni. Akinek ajánlata elfogadtatik, tartozik a szerződés megkötése előtt az 5 százalék bánatpénzt az ajánlati összeg 10 százalékára kiegészíteni, amely egész összeg mint óvadék a felülvizsgálatig a városi házipénztárban letétben marad.

6. Temesvár szab. kir. város közönsége fenntartja magának azt a jogot, hogy az ajánlattevő vállalkozók közül a munka kivételével, tekintet nélkül a jutányosságra azt a vállalkozót bizza meg, ki jól és helyesen készítené munkák elkészítése iránt már eleve is a legtöbb biztosítékot nyújtja, fenntartja továbbá a jogot arra is, hogy egyes munkanemekre, vagy az összes munkákra is új pályázatot is írasson ki.

7. Azon vállalkozók, kiknek ajánlata el nem fogadtatik, a közgyűlés határozata után bánatpénzüket vissza vehetik.

8. A helyb. katonai építési osztályoktól származó általános és különleges feltételek, tervek, a városi mérnöki hivatalban minden d. u. 3-5 óra között megtekinthetők és ugyanott fognak a jelentkező vállalkozóknak az ajánlati ívek és költségvetési kivonatok is kiszolgáltatni.

Temesvár szab. kir. város tanácsától, 1909. évi június hó 4-én. 2310

Magas kereset

állandó, otthon végezhető írásbeli munka teljesítése által Robert Gruss Adressenverlag Köln. 5950

Új cipő műhely.

Van szerencsém a n. é. közönség szives tudomására hozni, hogy Batthiányi utca 32. sz. a. (Kohn-ház)

férfi és női

cipő műhelyt

nyitottam. Elvállalok legkényesebb igényeknek is megfelelő női, férfi és gyermekcipők gyors és pontos elkészítését úgy javításokat is. Kívánatra házhoz is megyek. 2320

Pontos kiszolgálás. Olcsó árak. Szives pártfogást kér tisztelettel

Török Károly,

uri és női cipész.

Kiadó üzlethelyiség.

November hó 1-re

Boros Béni-tér 9. szám alatt egy szép nagy üzlethelyiség (alatta betonozott raktárpince) kiadó. Bővebbet ugyanott az emeleten. 2327

A n. é. közönség figyelmébe !!

Értesítés!

Tisztelettel értesítem a n. érd. közönséget, hogy a mai napon Szabadság-tér 17. szám (Dr. Schwartz Jenő ház) alatt

fiu gyermek-ruha készítői Salont nyitottam, 1333

ahol a legmagasabb igényeknek megfelelő munkát teljesítek a legjutányosabb árak mellett. Kérem a n. é. közönség b. pártfogását, tisztelettel

FERENCZ Á.

Egy-pénzbeszedő irodaszolga kerestetik.

Csekély óvadékkal rendelkezők előnyben részesülnek.

Egy ügyes, fiatal

segéd,

aki a fűszer és vegyesáru szakmában teljesen jártas, a magyar, német és román nyelvet bírja,

azonnal felvétetik.

Ajánlatok fizetési igény megjelölésével alólirotthoz küldendők.

Róth Vilmos,

Lupény. 2313

Ugyanitt egy jó házból való fiu tanoncnak felvétetik.

Használt ólom megvételre kerestetik

5205—1909. kh.

Hirdetmény.

Arad szab. kir. város rendőrkapitány-ága által hatóságilag közhírré tétetik a magy. kir. belügy-ministerium 19156—881. sz. intézkedésével jóváhagyott gabonavásári szabályrendelet 3. §-a alapján, hogy azon gabona kereskedők, kik a gabona mérlegelését saját mérlegeiken szándékoznak eszközölni, az csak azon esetben engedtetik meg, ha az utolsó évben hitelesített, törvényes súlyokkal ellátott tizedes mérleggel bírnak; a mely tizedes mérleg a kengyelek, a hitelesítési bélyeg megsértése nélkül az élekről levehetők, esetleg elmozdíthatók ne legyenek.

Ennélfogva felhívom az érdekelteket, hogy mérlegeiket f. évi május hó végéig annál inkább is hitelesítsék, mert ellenkező esetben a fentebb hivatkozott § értelmében az 1879. évi XL. t. cz. 136. §-a alapján büntetetté fognak.

Arad, 1909. évi április hó 18. án.

Sariot,
főkapitány.

Magyar kir. államvasutak

Nyári menetrend.

Érvényes 1909. évi május hó 1-től.

Arad-Budapest.							
Állomások	Szv. I. II.		Gyv. I. II.		Tvsz. I. II.		Szv. I. II.
	Arad	5:09	8:18	11:25	4:16	4:51	
Sofronya	5:22		11:41		5:08	9:53	
Kurtics	5:35	8:36	11:55	4:35	5:25	10:05	
Lökösháza	5:52		12:10		5:44	10:21	
Bánhidí major	5:58		12:16		5:51		
Országút	6:02				5:56		
Kétegyháza	6:10	9:00	12:26	4:58	6:05	10:40	
Ujkigyós	6:11	9:01	12:34	4:59	6:06	10:51	
Békés-Csaba	6:24		12:47		6:19	11:05	
Békés-Földvár	6:35	9:19	12:59	5:17	6:32	11:21	
Mezőberény	6:43	9:22	1:29	5:20	6:40	11:33	
Gyoma	6:56		1:42	5:31	6:53	11:53	
Mezőtur	6:57		1:44	5:32	6:54	11:53	
Pusztá-Tenyő	7:07	9:41	1:54	5:39	7:04	12:11	
Szajol	7:31	10:01	2:18	5:59	7:28	12:30	
Szolnok	7:36	10:06	2:25	6:04	7:33	12:47	
Ujszász	8:02	10:29	2:53	6:22	7:59	1:17	
Tápiógyörgye	8:03	10:30	3:01	6:25	8:00	1:18	
Tápiószecső	8:27	10:44	3:22		8:24	1:43	
Nagykátá	8:39		3:33		8:36	2:00	
Tápiószéle	8:52	11:00	3:47	6:55	8:49	2:16	
Mende	9:10	11:12	4:03		9:07	2:32	
Gyömrő	9:20	11:19	4:15		9:17	2:44	
Maglód	9:44	11:35	4:38		9:41	3:07	
Rákos	9:49	11:37	4:43		9:46	3:12	
Köbánya fel. p. u.	10:08		5:02		10:05	3:31	
Budapest k. p. u.	10:27		5:17		10:24	3:50	

Budapest-Arad.							
Állomások	Tvsz.	Gyv. I. II.		Szv. I. II.		Szv. I. II.	Szv. I. II.
		Budapest kpu.	ind.				
Köbánya felső p. u.				8:10		12:30	9:55
Rákos				8:17	2:12	12:37	9:58
Maglód				8:44		1:14	10:05
Gyömrő				8:52		1:22	10:12
Mende				9:00		1:14	10:20
Tápiószéle				9:11		1:22	10:27
Tápiószécső				9:21		1:31	10:34
Nagykátá				9:41	8:03	2:19	11:25
Tápiószéle				9:58	8:16	2:43	11:43
Tápiógyörgye				10:09		2:53	11:53
Ujszász				10:24	3:33	3:10	12:08
Szolnok				10:27	3:34	3:12	12:10
Szajol				10:50	3:51	3:40	12:35
Pusztá-Tenyő				11:09	3:58	4:07	1:03
Pusztá-Pó				11:25	4:11	4:27	1:21
Mezőtur				11:37		4:40	1:31
Gyoma				11:48	4:27	4:55	1:41
Mezőberény				12:05	4:41	5:21	2:00
Békés-Földvár				12:10	4:42	5:24	2:03
Békés-Csaba				12:26	5:01	5:53	2:19
Kigyós				12:30	5:02	6:00	2:24
Kétegyháza				12:40	5:22	6:33	2:34
Országút				1:04	5:22	6:33	2:34
Bánhidí major				1:13	5:30	6:44	2:43
Lökösháza				1:15	5:32	6:47	2:45
Kurtics				1:28	5:43	7:02	2:58
Sofronya				2:05	5:53	7:23	3:19
Arad				2:17	7:42	4:43	3:30

Arad-Tóvis.						
Állomások	Gyv.		Szv.		Szv.	Tvsz.
	Arad ind.	12:21	2:14	4:04		
Glogovác		2:26	4:15		6:43	10:10
Csicser		2:37	4:24		6:52	10:20
Györök Méné		2:49	4:37		7:05	10:30
O-Paulis		2:55				
Paulis		3:02	4:43		7:17	11:18
Baraczká		3:07	4:53		7:22	
M-Radna (é)	12:55	5:15	5:01	7:40	7:29	11:36
Milova-O.	12:55	3:25	5:09	7:42	7:34	11:38
Konop		3:38	5:24		7:56	12:39
Berzova		3:49	5:40		8:12	1:38
Soborsin		4:06	6:03	8:08	8:12	1:53
Zám	1:50	4:48	6:53	8:43	8:55	2:12
Nar-Illye		2:09	7:23	9:01	9:20	2:30
Deva		2:35	8:19	9:21	9:59	4:38
Piski (é)		2:58	8:43	9:53	10:39	5:13
Szászváros		3:09	9:02	10:01	10:52	5:41
Alvincz (é)		3:16	9:10	10:15	11:07	6:03
Györök Méné		3:35	9:28	10:33	11:34	6:30
Csicser		4:06	10:50	11:03	12:17	7:23
Glogovác		4:16	10:35	11:14	12:24	7:25
Györök Méné		4:27	10:33	11:19	12:37	7:41
Csicser		7:00	10:54	11:18	12:44	7:46
Tóvis (é)		7:28	11:22	11:33	1:10	8:21

Tóvis-Arad.						
Állomások	Gyv.		Szv.		Szv.	Vv.
	Tóvis ind.	8:35	3:55	8:55		
Gy-Fehérv (é)	8:35	4:04	9:29	2:25	9:10	
Alvincz (é)	8:35	4:14	9:32	2:30	9:13	
Szászváros	8:35	4:24	9:35	2:44	9:16	
Piski (é)	8:35	4:34	9:38	2:48	9:19	
Deva	8:35	4:44	9:41	2:52	9:22	
M-Illye (é)	8:35	4:54	9:44	2:56	9:25	
Zám	8:35	5:04	9:47	3:00	9:28	
Soborsin	4:15	5:14	9:50	3:04	9:31	
Berzova	5:25	5:25	9:53	3:08	9:34	
Konop	5:35	5:35	9:56	3:12	9:37	
Milova-O.	5:45	5:45	9:59	3:16	9:40	
M-Radna (é)	5:55	7:28	9:37	3:24	9:48	
Baraczká	6:14		9:52	3:26	9:50	
Paulis	6:21		10:10	3:28	9:52	
O-Paulis	6:28			3:30	9:54	
Györök Méné	6:38		10:14	3:32	9:58	
Csicser	6:53			3:34	10:03	
Glogovác	7:09	10:39		3:36	10:05	
Arad	7:21	8:08	10:50	3:38	10:07	

Arad-Temesvár-Józsefváros.				
Állomások	Szv.		Vv.	
	Arad	6:15	12:17	4:48
Uj-Arad	6:25	12:28	5:04	7:21
Németh-Ságh	6:42	12:44	5:27	7:38
Vinga	6:55	12:58	5:52	7:51
Merczfalva	7:06	1:07	6:08	8:03
Merczfalva	7:16	1:17	6:23	8:18
Szt. András	7:27	1:28	6:37	8:31
Arad	7:44	1:45	7:03	8:48

Temesvár-Józsefváros-Arad.				
Állomások	Szv.		Vv.	
	Temesvár-Jv. ind.	6:00	8:45	2:24
Szt. András	6:20	9:09	2:42	9:46
Merczfalva	6:33	9:27	2:58	10:00
Orczfalva	6:44	9:42	3:06	10:16
Vinga	6:56	10:05	3:17	10:27
Németh-Ságh	7:11	10:23	3:30	10:41
Uj-Arad	7:28	10:47	3:47	10:57
Arad	7:48	11:00	3:56	11:06

(Utánnomás nem díjazatik.)

APRÓ HIRDETÉSEK.

Hirdetéseket teljesen ingyen ad a kiadóhivatal: József tércseng-ut. 22. szám. — Telefon szám: 131.

Hirdetéseket felvételnek a kiadóhivatalban: József tércseng-ut. 22. szám. — Telefon szám: 131.

Az apró hirdetések előre fizetendők.

Ha nem rendelésben minden apró egyeztetés ára 4 fillér, vasatagabb hirdetés 8 fillér. — Cselekedet kereső vagy cselekednek ajánló apró hirdetés 20 szög 30 fillér, minden sorozóbbi sor 4 fillér — Hirdetési levelezőlapok 30-50 fillérért és 1 koronáért kaphatók lapunk elárultó helyein.

Aki

bérbeadni kíván

birtokot, házat, vadászterületet, kocsit, lovat, halászatot, telket.

Aki

eladni kíván

butort, zongorát, bort, gyümölcsöt, gabonát, üzletet, műhelyt, lakást, stb.; vagy

Aki

mindenféle vétel vagy bérbevitel céljából keresi;

Akinek

ismeretség híján

házasságot, nevelőre, üzletvezetőre, könyvelőre, segédre, ispánra, gazdatisztra, kulcsárra, vinczellőre, kertészre, kulcsárra, gazdasszonyra, szakácsnőre, szobaleányra, házi- vagy irodaszolgára, pénzeszedőre, házmesterre, stb.-re van szüksége.

Aki

valamely állást betölteni kíván: legbiztosabban értezt, ha az

„ARADI KOZLONY”

kis hirdetési

rovatát használja.

Zálogházból

gyémánt és brillians fülbevalók és gyűrűk, aranyláncok, mindenféle ékszereket ezüstműveket kiváltak és vesznek. Farkas Streicher Arad, Tökölly-tér 1. 1771

Földszintes lakást

keresek november 1-ére, mely 5 szobából álljon és modern legyen. Magányos ház a belvárosban kerttel, vagy udvarral előnyben részesül. Ajánlatok vagy telefon értesítések „Lakás” címen e lap kiadóhivatalába küldendők.

Egy vendéglő helyiség

jogokkal együtt, betegség miatt kiadó. Bercsényi Miklós-utca 32. 1551

Jég

kapható háztartási célokra naponta házhoz szállítva. Petőfi-u. 7a. — Telephon 199. sz. 1292

Fényképezési cikkek.

Bármily gyártmányú fényképező gépeket előnyös részletfizetésre. Fényképezési lencsék bármely minőségben, s az összes fényképezési kellékek és újdonságok rendkívüli előnyárban. Bloch H. papírkereskedése és könyvnyomdája. Fényképezési cikkek gyári raktára. Telefon 126. sz. 600 oldalas árjegyzék kívánatra ingyen. Vidéki rendelésekhez részletes használati utasítás és újdonságok ismertetése lesz mellékelve. 1215

Három szobás

lakást keresek június 15-ére vagy 1-ére, lehetőleg fürdőszobával, a belyáros közelében. Ajánlatokat e lap kiadóhivatalába kérek. 1934

Választó-utca 60. sz. alatt

(Maros felől jobb kézre) egy üres telek 1000 m² területtel olcsón eladó. Bővebbet Lahner György, u. 8. sz. 1767

Vizsgalások

legolcsóbb árban kaphatók Kerpel Izsó könyv-, papír és zeneműkereskedésében, Aradon. Ugyan-e cég vesz legmagasabb áron egész könyvtárakat. Irodai cikkek névjegyek és nyomtatványok legelőnyösebb beszerzési forrása. Ugyanott tanuló fiú és leány felvétetik. 262

Az Ilyói béruradalomnál

(Áradmegye) 10-12 drb. tisztavérti berni tehén részben borjuval, részben azok nélkül, és 1 drb. 1 1/2 éves berni tenyészbika eladó. 2316

Megbízható fűszeres segéd,

ki a román nyelvet is bírja, felvétetik Weisz Mórnál, Petrozsény. 2314

Társalkodónőnek

ajánkozik magányos urnőhöz intelligens fiatal hölgy. Levelek S. E. 24 alatt e lap kiadóhivatalába kéretnek. 2315

Pankotán

egy beltelkes ház 2 holdas kerttel, különféle fajú csemege szőlővel beültetve, szüreti edényekkel együtt, pormentes helyen, mely nyaralónak is alkalmas, eladó. Tudakozódni lehet Kallay Istvánnál, Pankotán. 2289

Elsőrendű szántó,

25 hold a város mellett, a simándi vámbáz közelében haszonbérbe kiadó. Bővebbet a tulajdonosnál, Gyenge Ferencnél Varjassy J.-u. 18. Városi és megyei telefon sz. 624 Ugyanitt 500 600 holdas földbérlet kerestetik 6-12 évre. 2312

Egy pár törpe papagály

elutazás miatt eladó. Bővebbet a kiadóhivatalban. 2298

Perfekt könyvelő

magyar-német levelező, bizalmi állást keres. Cím a kiadóhivatalban. 2294

Egy sütőde

minden órában örök áron eladó, esetleg bérbeadandó. Merffy József, Gyár-utca 16. 2303

Sürgösen eladó magánlak

8 szoba, fürdőszoba, nagy kert. Tökölly Imre-utca (Halász-utca) 45. 2292

Lampion, confetti,

világposta levelezőlap legolcsóbban beszerezhető Ingusz I. és fia könyvkereskedésében Arad, főútlelet Andrassy-tér 16. fiókútlelet Weitzer János-utca. Városi és megyei telefon 517. 178

Egy használt háló szoba

berendezés 50 forint egy nagy kredenc márvánnyal 40 forint, sürgösen eladó. Cím a kiadóba. 2329

Jókai összes munkái

100 kötet nemzeti kiadás, eladó. Bővebbet a lap kiadóhivatalában. 2328

„Törekvő”

levelek vannak a kiadóban, tessék elvitetni.

Tanítónő

a bekövetkező szünidőre olyan urial családhoz ajánkozik fizetés nélkül, ahol egy vagy két felnőtt leány van s a nyarat fürdőhelyen töltik s kísézőre van szükségük. Bővebb megkeresések „Tanítónő” posterestante Arad kéretnek. 2308

Azonnali belépésre

keresek üzletem részére egy munkavezető nőt, ki a szabásban és varrásban teljes önállóan dolgozni tud. Ugyanitt több varróleány felvétetik. Brüller Lajos kész női és gyermekruha üzlet Arad, Forrai-utca, Gróf Nádasdy-palota. 2311

Szőlő, 2 hold, új kolnával

pincével, ideai természettel Galsán előnyös feltételek mellett eladó. Ugyanott 130 hectoliter új és óbor is. Bővebbet Eich József kereskedőnél, Ó Szt.-Anna. 2307

Szőlő

fagymentes, 4 és 1/2 hold Magyaradon (Vadászhegyen) legjobb karban természettel, teljes felszereléssel és nagy urilakással előnyös feltételek mellett eladó. — Bővebbet Zimmermann Antal vaskereskedő Ujszentanna. 2306

Eladó ház.

A Petőfi-utcában egy nagy telekkel bíró emeletes bérház szabad kézből eladó. — Cím a kiadóban. 2266

Ügyes

fehérenemű varrónők jó fizetés mellett azonnali felvételnek Erzsébet-utca 6/a., Gebeynénél. 2293

Paulison

három kis hold fagy és jégmentes szőlő házzal, felszerelt kópincével kedvező feltételek mellett eladó. Bővebbet a tulajdonosnál Arad, Teleky-utca 23. sz. 2134

Házasság céljából

vidéki 28 éves kereskedő, ki 20000 korona fekvő vagyonnal bír, 18-22 éves intelligens jó modoru keresztény leány ismeretségét keresi, kinek legalább 10-12000 korona hozománya van. Leveleket teljes címmel s lehetőleg fényképpel a kiadóba kérek „Jó férj” jelige alatt. Discretio becsület szó mellett biztosítva. 2174

1 drb. Hőlégmotor

Model D. 5. 3 ló erejű óránként 8500 liter vizet termel, teljesen új eladó jutányos ár mellett. Bővebbet a kiadóban. 1985

Eladó házak

a Kápolna-utca 10. és 11. sz. házak eladók. Bővebbet ugyanott. 2129

Üzlethelyiség

Andrassy-tér 3. számú Neumanházban azonnali kiadó. Bővebbet Neuman-iroda. 2296

Diamant Jenő

épület- és disztribúciós.

Műhelye és

kész áru raktára: Kazinczy-utca I. (Polgári fuiskolával szemben.)

Messer Illés

mosó és vasaló intézete Aradon, Bocskay-tér 3.

(Nagy Tökölly-ház.)

Kívánatra házhoz megyek és hazaszállítok.

Új női- és férfi szabó műterem.

KATONA LÁSZLÓ

Arad, Szabadság-tér I. sz. a.

Van szerencsém a n. é. városi és vidéki nagyközönség b. figyelmét felhívni ujjonnan megnyílt

női és férfi szabó műtermemre,

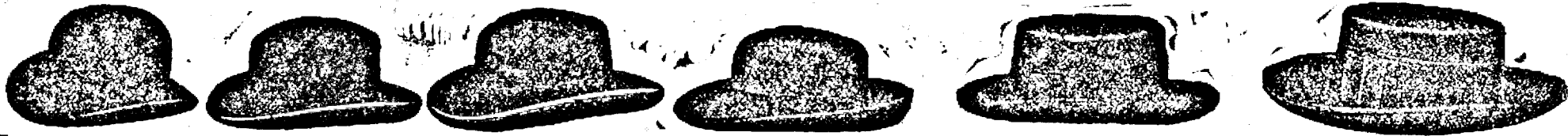
hol minden e szakmába vágó munkát legizlésebben s legelőnyösebb ár mellett elvállalok.

Szíves pártfogásért esedezik Katona László, női és férfi szabó, Szabadság-tér I. szám alatt. 2023

FISCHER SIMON Nagyáruháza

olcsó tavaszi árjegyzéke.

Arad, Szabadság-tér 12. szám.

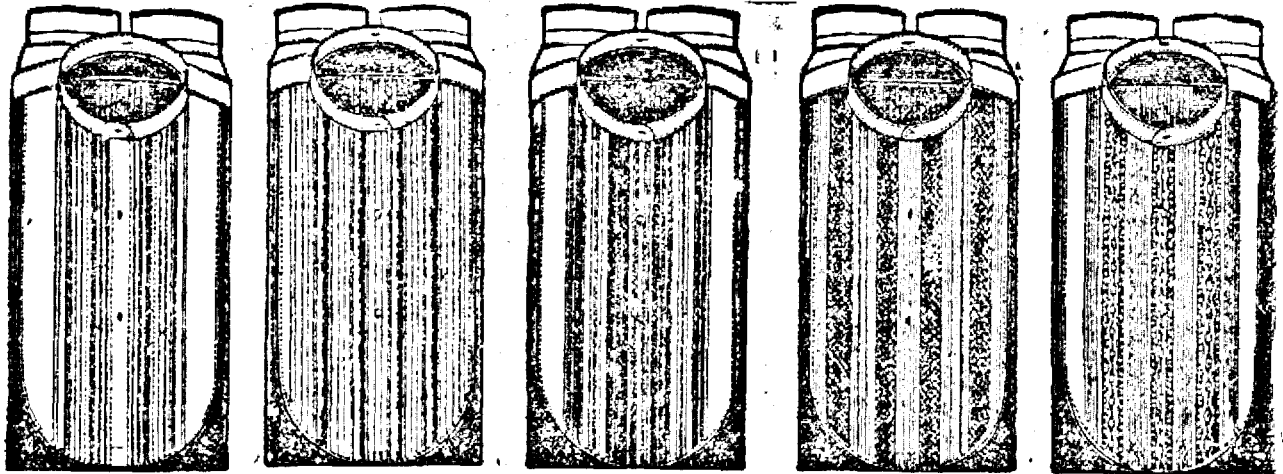
Divatos kemény ka- lap frt. 2-25, frt. 3.	Divatos puha strapa kalap frt. 1.50, frt. 1.75.	Finom színes és fekete kalap frt. 1.90, frt. 2-50	Sportkalap, vízmentes frt. 1.80, frt. 2.25.	Legújabb fiúkalapok minden szín- ben s formában frt. —.90, 1.25, 1.50.	Elegáns nyulszőrkalapok színe és fekete újdons. frt. 2-50, 3-
--	--	--	--	---	--

Figyelem!

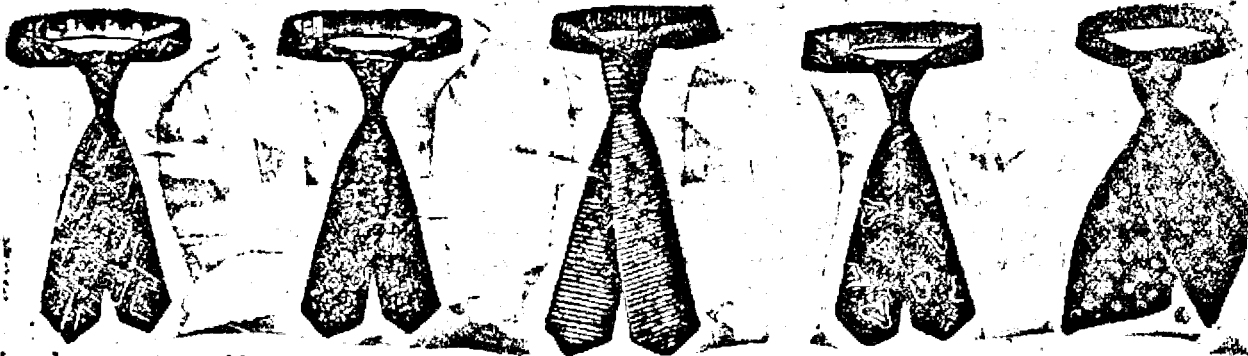
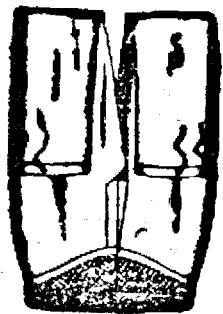
Ertesítés!

Ertesítem a t. vevőközönséget, hogy a cé-
gemnek sikerült készpénzért nagyobb partivé-
telek férfi fehérnemű, férfi és női esőernyők,
zsebkezdők, és nagy mennyiségű férfi és női
harisnyákat beszerezni, miáltal a t. közönség
most a cégénél a szükségletét rendkívül olcsó
árban beszerezheti.

Vidéki megrendelések pontosan lesznek
eszközölve.

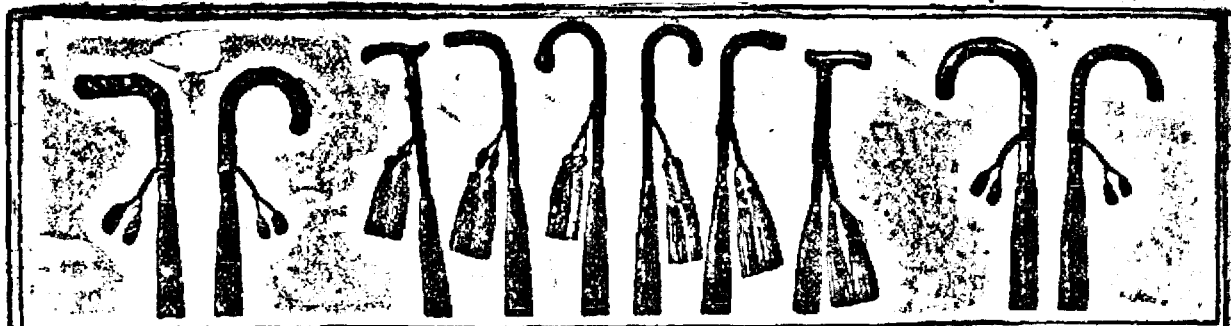
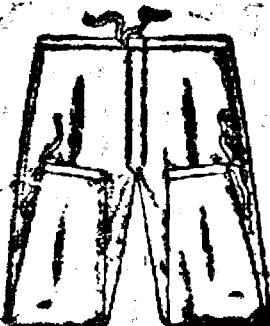
Férfi ing színes mellű frt. 1-35.	Puha fehér férfi ing madapolan rek- lam ár frt. 1-45.	Férfi chifon ing kemény mellű frt. 1-25, frt. 1-45.	Finom angol Sep- hier férfiing újdon- ság, rekl. ár f. 1-75	Francia batisating cégemnek különle- gessége frt. 1-90
--------------------------------------	---	---	---	--

Francia Kapper al-
szuadrág himzéssel
rekl. ár 98 kr., 1-25

Finom helybeli készítményű férfi-
cipő Box vagy Chewreaux frt. 5-90
és frt. 6-50.

Finoselyemnyakken- dő reklám ár 25 kr.	Selyem nyakkendők újdons. 35 kr., 39 kr.	Finom selyem magankötő nyakkendő 39, 40 és 50 kr.	Újdonságok úszta selyem nyakkendők selyem bé- léssel 50 kr.	Különlegességek egész ne- hez Broknt selyem nyak- kendőkben, 75 kr.
---	---	--	---	---

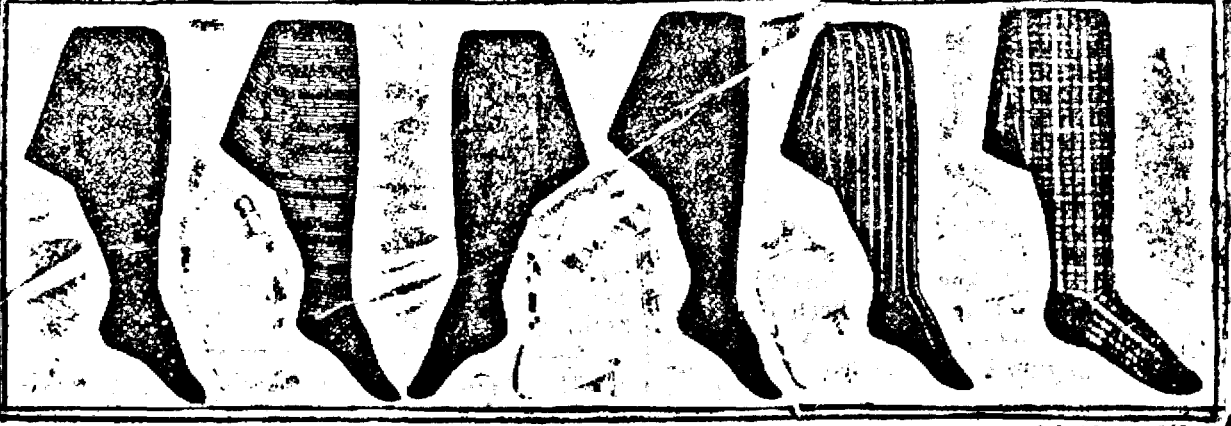
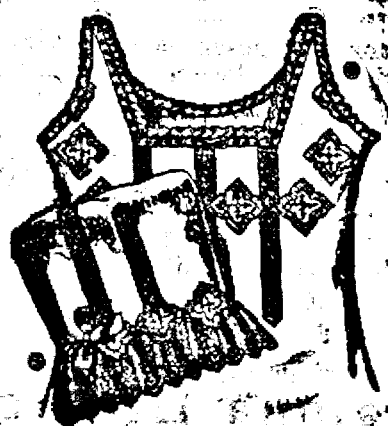
Lábravaló bőreres v-
aszenből reklám ár 85
és 95 kr.

Finom helybeli készítményű férfi
Box fűzős cipő frt. 5-95. Chewro
bőrből 6-75 és frt. 7-75.

Kitűnő strapa erayo
reklam ár frt. 1-25
és frt. 1-35.

Kitűnő női és férfi strapa ernyő frt. 1-39.
Finom selyem férfi és női ernyő csak cé-
gemnél kapható! Frt. 1-75.

Újdonság! Boternyő
frt. 1-95, Boternyő bőr-
tekkel frt. 2-45.

Finom madapolan női ingek és
szuadrág nagy választékban 95
kr., frt. 1.25, frt. 1.75.

Női hálókabát nagy vá-
lasztékban
frt. 1-50, 1-75. 1-90.

Figyelem! Női és férfi harisnyákban rendkívül nagy Partivétel folytán valóban
bámulatol olcsó árak! Ne mulassza el senki ezen jó alkalmat kihámozni!